

PLÁNOVÁNÍ PARČÍKU U ZŠ JESENIOVA

Praha 3

ZPRÁVA Z PARTICIPACE

ZPRÁVA Z PARTICIPACE
Plánování parčíku u ZŠ Jeseniova
Praha 3

Koordinace procesu participace

a zpracování zprávy:

Dominika Belanská

Spolupráce na procesu a vyhodnocení podnětů:

Lucia Ďurčová, Eva Ešnerová, Katarína Kocková,
Kristýna Stará, Ján Urban, Zuzana Žůžiová-Čupková

Fotografie:

Dominika Belanská, Kristýna Stará,
Pavel Trojan / archiv MČ Praha 3

Červenec 2019

Zadavatel:

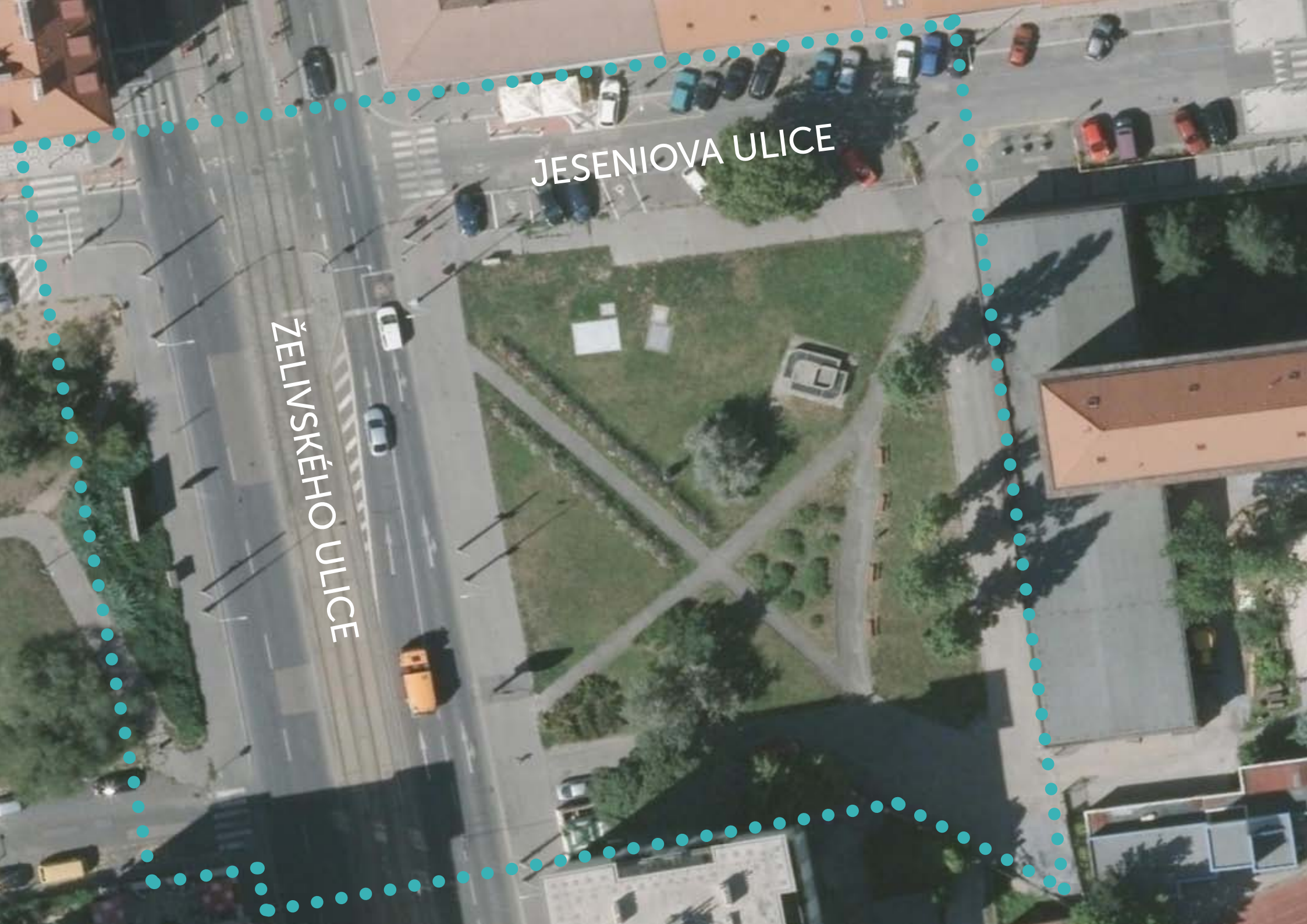
MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 3
Odbor územního rozvoje
Havlíčkovo nám. 700/9
130 85 Praha 3

Obsah

5	Úvod
5	1. Řešené území
7	2. Klíčová zjištění
9	3. Doporučení
13	4. Výsledky aktivit participace
14	4.1 Dotazníkové šetření
27	4.2 Zapojení dětí ze ZŠ Jeseniova
35	4.3 Individuální rozhovory
41	4.4 Veřejné setkání
44	5. Další kroky v participaci
45	Poděkování

JESEŇIOVA ULICE

ŽELIVSKÉHO ULICE

Úvod

Tato zpráva slouží jakožto výchozí analytický podklad pro přípravu projektu revitalizace zeleného veřejného prostranství na rohu ulic Jeseniova a Želivského, v těsném sousedství základní školy Jeseniova. Zpráva z participace je určena široké veřejnosti. Sumarizuje výsledky společného plánování a popisuje z nich vyplývající zjištění a doporučení. Její obsah slouží i jako podklad pro vybrané projektanty obnovy prostoru a další odborníky, kteří se budou na revitalizaci podílet, a také pro práci samosprávy a další dotčené vlastníky při spravování a rozvoji tohoto prostoru.

Zadání pro participativní plánování lokality parčíku na rohu ulic Jeseniova a Želivského vyšlo z iniciativy Městské části Praha 3. Investorem obnovy parčíku je Odbor ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy (OCP MHMP) - Oddělení péče o zeleň. Zástupce investora se již od počátečních fází aktivně účastní participačních jednání, včetně projektantů ze studia land05, kteří jsou objednáni OCP MHMP. Mentorskou úlohu v rámci participace sehrál v počáteční fázi Institut plánování a rozvoje Prahy (IPR), na jehož školení o participaci se účastnili i zástupci Prahy 3 a parčík u ZŠ Jeseniova tu sloužil jako modelový příklad.

<<< 1. Řešené území

Zkoumaný veřejný prostor v současnosti nemá oficiální název. Pro účely komunikace v rámci participačního procesu proto užíváme označení „parčík u ZŠ Jeseniova“. Na západní straně tvoří jeho hranici prostoru ulice Želivského, včetně rozhraní s parkem Parukářka. Na severní straně sahá hrana řešeného území k fasádám budov v ul. Jeseniova 93 - 95. Na východní straně pak k fasádě tělocvičny základní školy Jeseniova. Na jižní straně jej ohraničuje fasáda domu se zahrádkou restaurace Kabinet a vstupy do garáží. Prostor má více vlastníků: část patří městu a část je v soukromém vlastnictví. **Dotčené území jakožto na Želivského ulici přímo navazující úzce souvisí s projektem Celkové obnovy ulice Jana Želivského. Řešení obnovy parčíku vnímáme v kontextu tohoto projektu, ale zároveň jako samostatný proces, který bude realizován dle vlastního harmonogramu.**

Koordinátorem projektu Celkové obnovy ulice Jana Želivského a Obnovy parčíku u ZŠ Jeseniova je IPR. Investorem dopravního řešení přilehlé ulice Jana Želivského a komunikací navazujících na parčík je TSK a.s.

Předpokladem k naplnění účelu uskutečněných participativních aktivit je zapracování podnětů veřejnosti a doporučení z nich vyplývajících v co největší možné míře:

- **do projektové dokumentace revitalizace prostoru (projekt obnovy a případné další projekty a studie v dotčeném území)**
- **do zadání soutěží, které by se týkaly rozvoje dotčeného území**
- **do veřejných ustanovení a praxe oblasti správy a údržby dotčeného území**
- **při realizaci jiných opatření za účelem rozvoje dotčeného území**

Pro úspěšný průběh participačního procesu je také potřeba navázat na uskutečněné aktivity a v další etapě přípravy projektu dále zapojit veřejnost (viz kapitola 5. *Další kroky v participaci*).

2. Klíčová zjištění

- 2.1 Parčík je v současnosti především tranzitním prostorem.** Lidé tudy procházejí, ale nezůstávají déle, než je nezbytné (např. při čekání na děti, které jdou ze školy nebo sportovního klubu). Napojení na síť hromadné dopravy, dostupnost služeb a uspořádání pěších tras v rámci parčíku hodnotí jako vyhovující.
- 2.2 Znečištění prostoru a okolní doprava tvoří významné překážky v plnohodnotném užívání prostoru.** Doprava z ulice Želivského snižuje hodnotu prostoru hlukem, prachem a smogem a otevřenost prostoru do rušné silnice jej neumožňuje využívat pro odpočinek. Pohyb aut v blízkosti parku představuje nebezpečí pro chodce. Nečistotu prostoru uživatelé dávají často do souvislosti jednak s pobytem osob lidí sociálně vyloučených nebo požívajících v prostoru alkohol a jiné drogy, a také s tím, že někteří uživatelé neuklízí exkrementy po svých pejscích. Údržba prostoru je nedostačující.
- 2.3 V parčíku schází potřebné vybavení, které by umožnilo odpočinek a také podpořilo další typy aktivit.** Stávající mobiliář není dostačující a není ani vhodně umístěn (lavičky jsou jenom na slunci), uživatelům schází také koše na odpadky i psí exkrementy.
- 2.4 Parčík má potenciál sloužit dětem, ale v současnosti nevyhovuje jejich potřebám z hlediska bezpečnosti, ani co se týče vybavení.** V současnosti děti místo spíše odrazuje krom jiného svou vyprahlostí a nečistotou. Přes nedostatečné vybavení prostoru si výjimečně v parčíku nacházejí momenty pro trávení času spontánní hrou. Na trasách do školy a ze školy jsou místa s rizikem kolizí.
- 2.5 V prostoru schází vzrostlá zeleň, která by poskytovala dostatečný stín, a vodní prvky, které by poskytly uživatelům osvěžení.** Prostor se v létě přehřívá, travnaté plochy jsou vyprahlé a stávající zeleň nedostačuje pro dosažení žádoucích parametrů mikroklimatu. Prostor nenabízí příležitost pro ochlazení.
- 2.6 Prostoru chybí jasné pojmenování a ukotvení jeho identity.** Uživatelé prostor nevnímají jednoznačně jako park. Identifikují ho především v souvislosti se sousedící školou, ústřední plastikou (avšak sporného jména), zelení (specificky staršími stromy - olivovníky, topoly - a květinovými záhony) a s místními pohostinstvími. Tyto prvky hodnotí převážně pozitivně a mají k nim vztah.

Jeseniova

3. Doporučení

3.1 Z tranzitního prostoru vytvořit skutečné místo.

- **Umístit kašnu, pítka, studánku.** Nejvýznamnějším prvkem, který je potřeba do lokality navrátit, je **voda**. V současném městě má kašna stále jak svou utilitární, tak sociální funkci. Již umístění jednoduchého pítka automaticky přidá místu na hodnotě a významu, především v létě. **Místo pro vodu by mělo mít takovou formu, která poslouží pro občerstvení nejenom lidem, ale i jiným živočichům** (psi, ptáci...) a bude mít i **ochlazující a zvlhčující účinek na místní mikroklima**. Vhodné místo pro něj by mohlo být například u nohou sochy dívky, což by zvýraznilo jeho význam a podpořilo dojem kašny. Je třeba pamatovat také na to, aby byl prvek odolný a jeho realizace i údržba nenáročná.
- **Vytvořit v parčíku pocit zátiší.** Na hranici parku a silnice **umístit odolné rychlerostoucí stromy, keře a další zeleň**, která v co největší možné míře vizuálně odstíní a alespoň částečně odfiltruje hluk a další znečištění z ulice Želivského. Kde je to možné, **používat zvuk pohlcující materiály a úpravy**. Aby prostor zůstal dále přehledný, pro zbytek prostoru parčíku **volit takové druhy keřů a stromů, které nevytváří nepřehledná zákoutí**.
- **Místa odpočinku a místa aktivity vzájemně propojit:** Posezení vždy orientovat tak, aby z něj byl **výhled na dění v parčíku**, aby místa sloužila **k pozorování děje v prostoru** (např. v blízkosti pítka a oproti němu, kde se pak budou lidé zastavovat), dále také na místa odkud je dobrý **výhled na zajímavé přírodní prvky v parčíku, na park Parukářka a Žižkovskou věž**. Kromě klasických laviček **umístit také jiné druhy prvků pro sezení, které podpoří vzájemnou interakci mezi uživateli**. Místa určená k delšímu zastavení a k odpočinku situovat v rámci možností v té části parčíku, která je vzdálenější od ulice Želivského.

- **Respektovat současné vyhovující přirozené pěší trasy.** Nové funkce umísťovat tak, aby byly v souladu s nimi a byl zachován **hladký a bezbariérový pěší pohyb** lokalitou.
- **Různorodost barev, květiny a vůně se lidem líbí.** Tyto kvality by měli v parčíku najít nejenom v řadě květinových záhonů.

3.2 Zlepšit mikroklima

- **Zvýšit podíl zeleně.** Tam, kde je to možné, **vysázet novou zeleň, ideálně vzrostlé stromy různých druhů**. Výsadbu parku koncipovat v souladu s principy podpory biodiverzity a potřebou nenáročné údržby: například zkombinovat plochy s rozmanitými kvetoucími rostlinami pro opylující hmyz a pobytovými částmi parčíku, které se budou upravovat. Co nejdříve posoudit umístění a výběr vhodných dřevin, a **výsadbu stromů prioritizovat** v rámci průběhu revitalizace.
- **Co nejvíce zvýšit podíl propustných ploch.** Při výměně současných cestiček i tvorbě nových ploch, koncipovat je jako **propustné pro vodu**. I při vytvoření ucelenějšího prostoru pro shromažďování (resp. tržičtě) koncipovat jej tak, aby voda z něj přímo vsakovala do území.
- **Zvýšit zastínění prostorů a snížit přehřívání okolních prvků a povrchů.** Vytvořit **stinná místa pro aktivity i odpočinek**. Kromě výsadby zeleně zabezpečit potřebný stín **doplněním konstrukcí s popínavou zelení, pergoly, přístřešků apod.** Při úpravách upřednostnit takové materiály a povrchové úpravy, které odrážejí světlo a neakumulují teplo.
- **Zavlažovat zeleň efektivními, přírodě vlastními postupy.** V co největší míře **využít dešťovou vodu pro zavlažování zeleně**.

Vybudovat opatření, která budou funkční v kontextu čtvrti. Prověřit možnosti využívat dešťovou vodu ze střech okolních budov a z okolních zpevněných ploch místo jejich odvedení do kanalizace, např. formou dešťových zahrádek. Prozkoumat také kapacitu a možnosti využití studny v areálu školy v kontextu celého areálu.

3.3 ... aby si tu mohly hrát děti (každého věku).

- **Navrhovat celý prostor tak, aby byl co nejvíce otevřený a přístupný všem generacím i sociálním skupinám.**

- **Nevyčleňovat pro děti na hraní zvláštní prostor pro hru, ale dbát o vytvoření prostředí, které poskytne různé typy podnětů a příležitostí ke hrám i socializaci.** Ke konzultaci návrhu přizvat parkouristy, pro ověření předpokladů pro neformální a neorganizované využití prostoru mladými lidmi.

- **Prostor by měl nabídnout dostatečné možnosti posezení i bez potřeby zakoupit občerstvení.**

- **Nevytvářet jiné bariéry v užívání prostoru různými skupinami.**

Na komplexním řešení sociální problematiky spolupracovat s relevantními institucemi a odborníky; komunikovat na toto téma v dalším procesu participace, s cílem zcitlivování a hledání ohleduplných řešení.*

*Inspirací mohou být projekty Pragulic (komentované prohlídky, Praha), Nosiči batožiny (služba komunitě na vlakovém nádraží, Bratislava) anebo Dobre&Dobre (sociální kavárna, Bratislava).

- **Zvýšit bezpečnost všech uživatelů a speciálně dětí při pohybu a hře v lokalitě:**

- **zvýšením přirozené sociální kontroly:** přidáním aktivit, které přes den průběžně zvýší přítomnost lidí v lokalitě a přehledným uspořádáním parku bez zbytečných zákoutí

- **zvýšením institucionálního dohledu:** spolupráce s místní policií, sociálními terénními pracovníky (streetwork zaměřený na práci s lidmi bez domova),

- **následujícími změnami v oblasti dopravy:**

1. **Snížení povolené rychlosti aut na ulici Želivského.**

2. **Přidání (resp. navrácením) přechodu pro chodce přes Želivského ulici.**

3. **Přidání horizontálního značení na cestě "Pozor škola" nejenom před semaforem a přechodem, ale také na úrovni začátku parku (nároží restaurace Kabinet).**

4. **Zrušení příjezdové cesty podél tělocvičny.**

5. **Zrušení neformálního parkování, které znepráhledňuje komunikaci před zahrádkou restaurace Kabinet.**

6. **Změna způsobu dovážení dětí do sportovního klubu: situováním nástupního a výstupního místa pro odstavení aut (příp. i autobusu) v zálivu paralelně s ulicí Želivského.**

Členové a členky klubu pak mohou již bezpečněji projít pěšky ke klubu, případně i ke škole (bez potřeby objíždět blok auty). Vstup s autem do areálu parčíku umožnit jenom pro nájemce garáží (ošetřit např. vysouvacím sloupkem), a ponechat adekvátní prostor pro průjezd záchranné služby.

7. **Prověření možnosti nejvhodnějšího umístění prostoru, pro parkování autobusů s bezpečným nastupováním a vystupováním dětí.** Možnostmi jsou:

- záliv paralelní s Želivského ulicí (nevyžaduje manévrování autobusu v lokalitě);

- prostor mezi dvory základní a mateřské školy

- předprostor budovy školy

- zpevněná plocha vedle budovy tělocvičny

- **Zvýšit čistotu parčíku.** Pravidelnější údržba, osvěta mezi místními uživateli a umístění dostatečného počtu košů (pro tříděný odpad, i pro psí exkrementy), a případně i zvýšení sankcí za porušení pořádku by mohly pomoci zvýšit čistotu a tím pobyt v parčíku zatraktivnit. Plocha parčíku je relativně malá pro vyčlenění zvláštní plochy pro pohyb psů. Doporučuje se pobyt psů limitovat na vodítko a místní pejskaře případně vyzvat k diskusi o uspořádání ploch a pravidlech pro venčení psů v kontextu celé čtvrti.

- **Z výduchu vyhlídka...?** Neměnný prvek betonového výduchu, poskytuje podnět ke kreativnímu ztvárnění. Do tvorby je možné znovu zapojit místní děti, tj. současné a potenciálně i budoucí uživatele.

3.4 Místní rituály

- **Od flexibilních intervencí k dlouhodobé proměně.**
 - Nabídka občerstvení může být rozšířena o nápoje nebo jídlo z pojízdného stánku. Vyčlenit pro tuto funkci vhodné místo blízko pěšího provozu a zastávek tramvaje, tak, aby kolem zbylo dost místa na umístění mobilního posezení. V prostoru by mohla být umístěna i "komunitní chladnička" pro sdílení nadbytečného jídla.
 - Malý farmářský trh s několika stánky se zeleninou, ovocem a domácími produkty je vhodné nejdříve otestovat. V průběhu zkušebního období evaluovat, pak případně upravit nabídku a trhoviště stabilizovat. Intervence se může realizovat v testovacím režimu už před celkovou revitalizací prostoru. Jako vhodné místo se nabízí například severní hrana parku (před Bernard Pubem). Pro umístění většího počtu stánků ve zkušebním režimu může pomoci jednou měsíčně nebo jednou týdně (např. v sobotu) vyloučit dopravu a parkování v této části jednosměrky na Jeseniově ulici.
 - V dlouhodobém horizontu je pak v rámci revitalizace možné tuto plochu zvednout do úrovně chodníku a vybudovat trvalejší zázemí pro nabídku farmářských produktů a dalšího občerstvení.
 - Kompaktnější průchozí plocha pro pěší zde umožní jak prostornější umístění zahrádky restaurace, tak i další případná využití ve dnech, kdy se trh nekoná, resp. večer - jak pro malé kulturní akce, tak pro každodenní posezení ve stínu stromu, který je v současnosti obklopen auty.
- **Pokračovat v započatém setkávání místních stakeholderů (zájemníků).** Skupina složená s místních provozovatelů obchodů a služeb, dotčených vlastníků pozemků, zástupců samosprávy a přizvaných odborníků by se mohla nadále scházet a společně rozvíjet parčík a jeho okolí. Role hostitele schůze může být putovní.

- **Sázení (i kácení) stromů za účasti místní komunity.**
 - Zapojení veřejnosti do proměny lokality může pokračovat také ve fázi realizace sadových úprav. Podmínkou zapojení je zaškolení účastníků do postupu a zabezpečení odborného dohledu nad kvalitou výsadby.
 - Speciální pozornost je třeba věnovat citlivému tématu kácení, které se z bezpečnostních důvodů předpokládá u starších topolů. V případě, že bude potřeba stromy kácet, doporučuje se s dostatečným předstihem o tom místní veřejnost informovat (toto téma zařadit i na nejbližší veřejné setkání nad návrhem projektu), vysvětlit důvody a konzultovat náhradní řešení. Součástí dalšího zapojení místní veřejností může být veřejné rozloučení s topoly. Z jejich dřeva by pak mohly být vyrobeny a v místě osazeny funkční prvky anebo instalace.

3.5 Účel vs. identita

- **Proměnu parku podpořit tvorbou nové identity.** Změnu postoje veřejnosti vůči prostoru lze podnitit vedle fyzické proměny a nové náplně aktivit změnou identity, kterou podpoří vhodné nové pojmenování lokality. Toto může odrážet historická a místní specifika, odkazovat jak ke konkrétní historické osobnosti, tak k historické funkci lokality, ale mělo by též reflektovat nový status, který tomuto prostoru přinese revitalizace. Budování identity je příležitostí pro tvorbu vztahu uživatelů k místu. Modelové příklady:
 - jako "Jeseniova zahrada" může být místo pojato s důrazem na volbu rozmanitých rostlin, které doplní stávající vzácné odrůdy olivovníků, a sloužit i ke vzdělávacím účelům.
 - jako "Rovinka Emila Zátopka (resp. jiného významného atleta)" může být parčík koncipován s důrazem na vstup do sportovního klubu a také více vnímán v kontextě sportovně zaměřené školy. Pomůže tomu zvýraznění diagonální trasy vedoucí ke klubu, vytvoření dostatečné a bezpečného předprostoru pro rozptýl pěších a oddělení pěšího a automobilového provozu u vstupu do klubu. Prostor by pak evokoval význam klubu a sportu pro místní komunitu.

...stane
v novému

P

ZONA
3

4. Výsledky aktivit participace

Aktivity pro zapojení místních obyvatel byly naplánovány ve dvou fázích. První fáze proběhla ještě před vznikem návrhu revitalizace prostoru. Tato fáze byla zaměřena na zmapování problémů a potenciálu území, reflexi současného stavu místními obyvateli a zjišťování jejich očekávání od revitalizace.

V období jaro-léto 2019 se za tímto účelem uskutečnily tyto aktivity:

- **první setkání skupiny stakeholderů** / 23. květen 2019
- **zapojení žáků ze ZŠ Jeseniova** / 18.-21. červen 2019
- **dotazník online a anketa v místě** / 1.- 28. červen 2019
- **veřejné setkání: procházka lokalitou s diskuzí** / 25. červen 2019
- **individuální rozhovory** / 4. červen - 17. červenec 2019
- **druhé setkání skupiny stakeholderů** / 3. červenec 2019

220 vyplněných dotazníků

25 účastníků veřejného setkání

6 individuálních rozhovorů

3 workshopy se žáky místní školy

2 setkání se stakeholdery

Další fázi procesu popisuje kapitola 5. *Další kroky v participaci.*

4.1 Dotazníkový průzkum

Dotazník bylo možné vyplnit od 1. do 28. června 2019 prostřednictvím online formuláře a také jako "offline" anketu v lokalitě. Formuláře bylo možné odevzdat na několika sběrných místech v lokalitě. Dotazník vyplnilo celkem **220 respondentů**, z toho 83 vyplnilo tištěný dotazník a 137 online formulář.

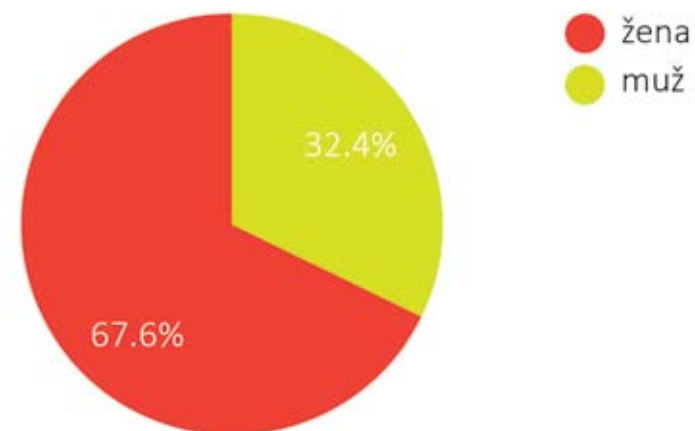
Mezi respondenty převládaly ženy (67,6%). Zastoupeny byly především střední a mladší věkové kategorie. Nejvýrazněji byla zastoupena věková kategorie 36 - 45 let, která tvoří až polovinu respondentů (51,8%). Dotazníkem se vůbec nevyjádřila nejstarší skupina obyvatel nad 75 let.

Převážná většina respondentů jsou místní obyvatelé (85,5%).

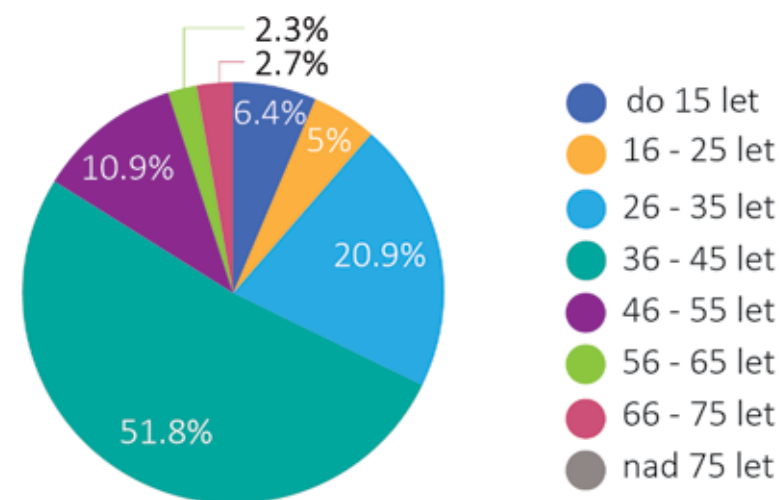
V okolí pak také 15% respondentů pracuje a 4% tady podnikají. Téměř pětina respondentů (19,5%) uvedla, že jejich vztah k lokalitě také souvisí s tím, že oni, resp. jejich děti chodí do místní školy. Lokalitou jenom prochází, ale nebydlí tady 7,3% dotazovaných. **Můžeme tedy konstatovat, že většina respondentů dobře zdá zkoumanou lokalitu.**

Způsob dopravy do lokality

Do lokality přicházejí respondenti nejčastěji pěšky (83,7%) nebo MHD (37,7%). Méně již autem (17,7%) nebo na kole (6,8%).
(Viz graf na str. 17.)

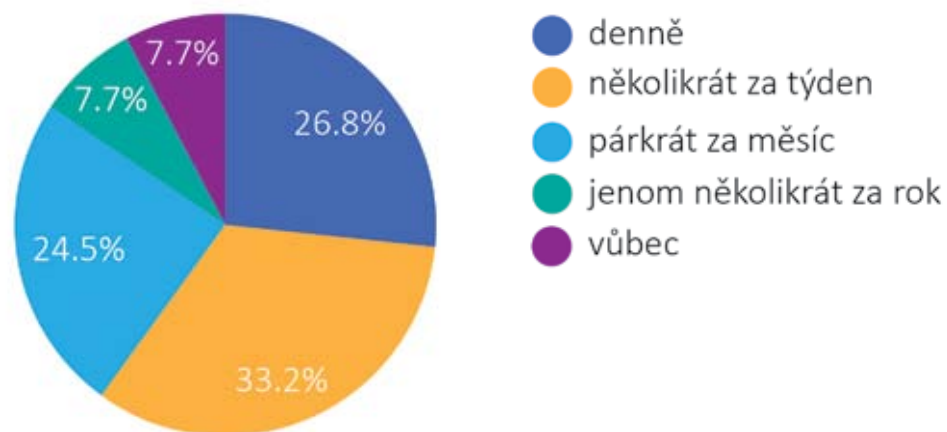
Zastoupení pohlaví mezi respondenty

Věkové rozvrstvení respondentů

Návštěvnost lokality

Návštěvnost parčíku mezi respondenty je sice vysoká - denně jej navštěvuje víc než čtvrtina dotazovaných, další třetina pak několikrát do týdne. Více než polovina respondentů (58,6%) ale jenom prochází kolem.

Frekvence návštěvnosti prostoru

Čtvrtina (25,5%) do lokality přichází převážně za nákupy nebo do místních pohostinství. Cesty lokalitou často směřují do školy a ze školy: více než čtvrtina (27,7%) přichází, aby dovedla své děti do školy, nebo na ně tady při vyzvednutí ze školy čeká (17,7%). Zhruba desetina dotazovaných využívá park k procházkám se psem (11,4%) nebo k posezení venku (11,8%). Pro 12,7% je parčík místem k setkávání.

Pouhých 4,1% obyvatel uvedlo, že zde rádi tráví svůj volný čas. Celkem 7,7% respondentů parčík vůbec nenavštěvuje a 3,6% respondentů se místu vyloženě vyhýbá.

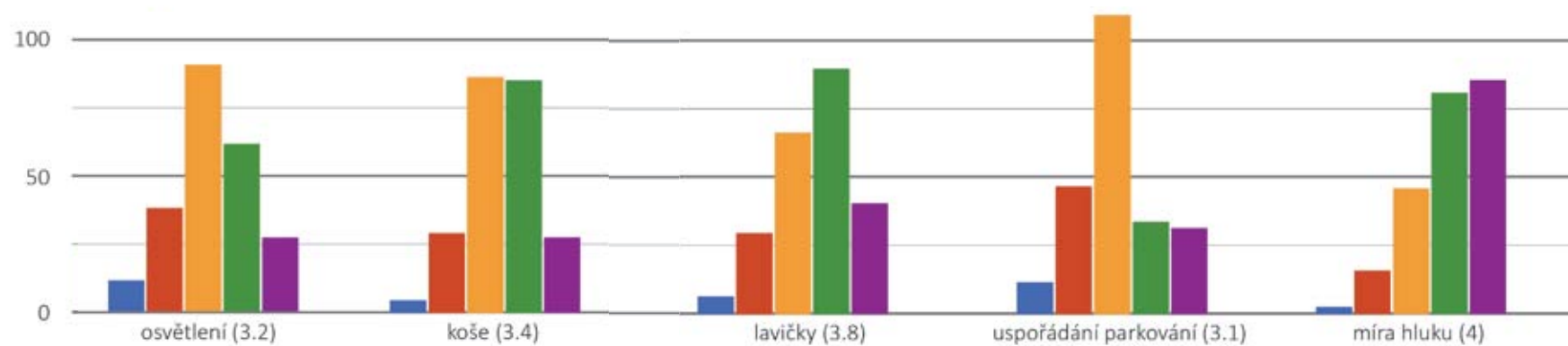
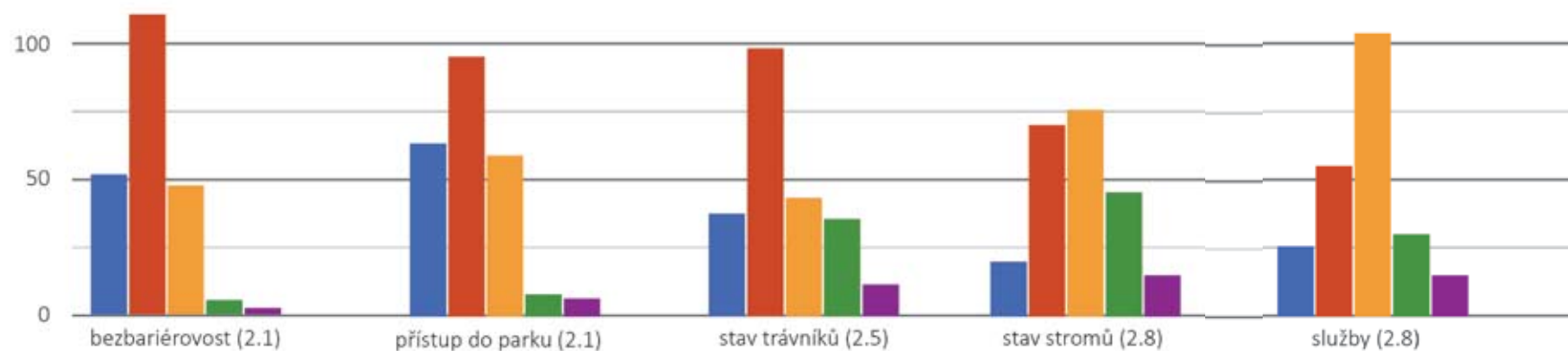

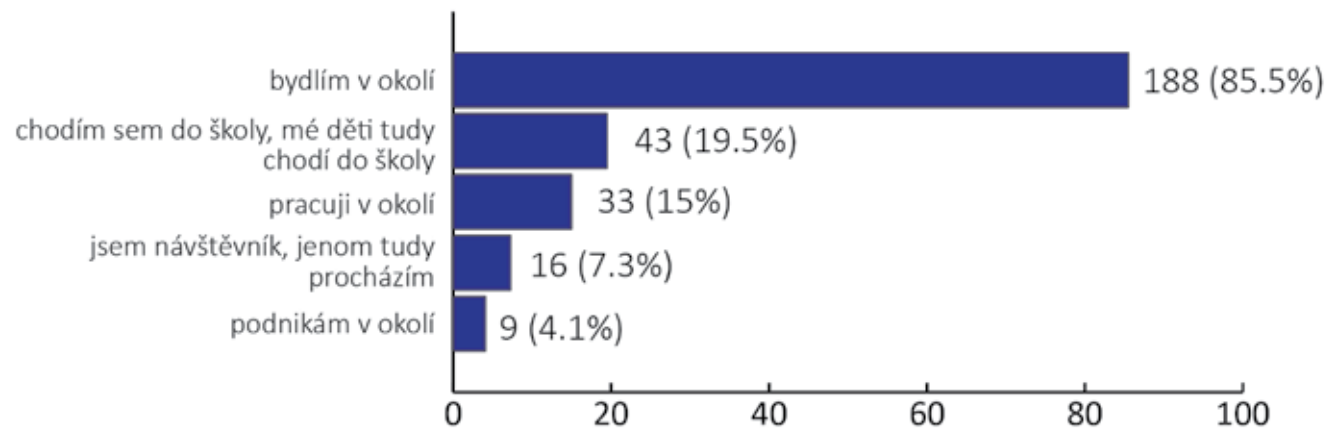
>>> Hodnocení kvality prostoru (str. 16)

Respondenti měli za úkol na škále vynikající - spíše dobré - neutrální - spíše špatné - úplně nevyhovující ohodnotit několik předvolených vlastností parčíku.

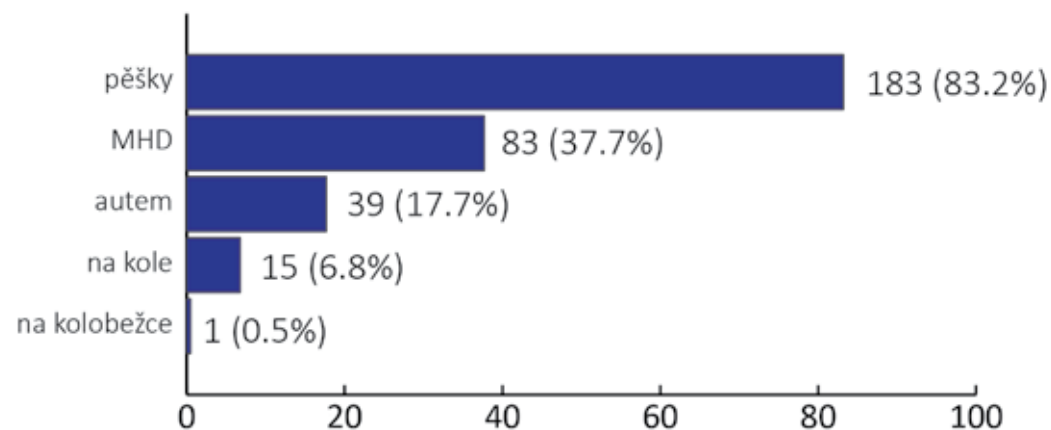
Ze všech parametrů respondenti nejhůře hodnotili hluk prostředí a čistotu ovzduší. Až 37% respondentů ohodnotilo míru hluku v parčíku jako úplně nevyhovující a 32% si myslí, že úplně nevyhovující je i čistota ovzduší. Mezi spíše negativně hodnocené prvky parčíku je možné zařadit také vybavení městským mobiliářem - (lavičkami, koši) a veřejné osvětlení.

Naopak spíše pozitivně lidé hodnotili aspekty jako přístup do parčíku pro pěší a bezbariérovost prostoru - přístup pro lidi na invalidním vozíku nebo s dětským kočárkem.

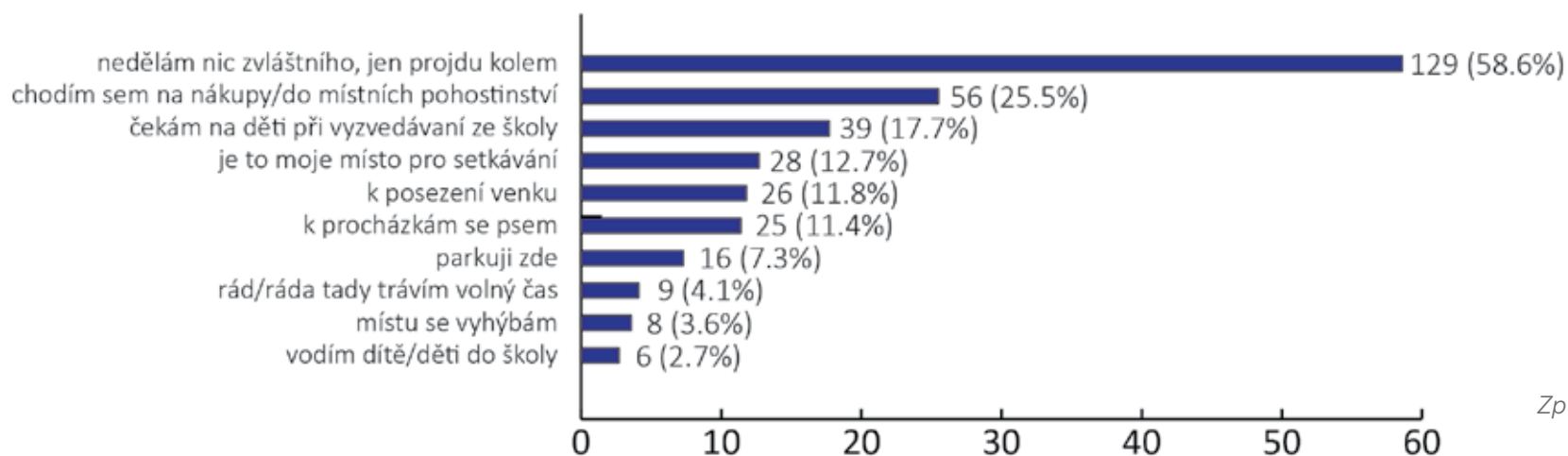

Vztah respondentů k lokalitě

Způsob dopravy do lokality

Způsob využití lokality

Vnímaná negativa prostoru

Nejvíce se respondentům nelíbí, že prostor parčíku často využívají lidé bez domova, resp. jiné osoby, které zde konzumují alkohol nebo jiné drogy a své okolí znečišťují. Na tuto skutečnost poukázalo v druhé otevřené otázce 69 z 220 respondentů (31,4%).

“Večer se zde schází spousta bezdomovců, kteří často konzumují alkohol a parčík používají jako toaletu. Ve spojení s tím, že si tam pak hrají děti, to opravdu není dobré.”

Na nepořádek a nedostatečnou údržbu si stěžuje čtvrtina respondentů (57x, tj. 25,9%). Vadí jim špína, přeplněné koše a mnozí zmiňují, že pejskaři si neuklízají po svých mazlíčcích (26x, tj. 11,8%).

“Do parku mají přístup psi, nejde si lehnout na trávník na deku, hrozí kontakt s psími výkaly.”

Blízkost vytížené silnice na ul. Želivského představuje další významný negativní vliv, který mnohé odrazuje od toho, aby se v prostoru déle zdržovali. Hluk je třetím nejčastěji zmiňovaným problémem (34x, tj. 15,5%) Respondenti také poukazují na sníženou kvalitu ovzduší a zvýšenou prašnost

související s blízkostí rušné silnice (14x, tj. 6,4%), zdejší velký provoz aut a nebezpečí ze silnice (13x, tj. 5,9%) a nejasné vymezení hranice mezi parčíkem a silnicí (7x, tj. 3,2%). **Celkově uvedlo v odpovědích na tuto otázku negativa související s blízkostí Želivského ulice pětina všech respondentů.**

“Denně chodí děti na atletiku po příjezdové cestě. Je to velmi nebezpečné, chybí zde chodník.”

“Byla bych opravdu ráda, kdyby se v parku a okolí zlepšila bezpečnost. I přesto, že je na Jana Želivského v tomto místě povolena rychlost 30 km/h, nikdo ji nedodržuje. Co umístění retardérů nebo trvalého radaru?”

Dalšími významnými problémy je podle respondentů nedostatek zeleně, případně nevhodně zvolená zeleň (zaznělo 41x, tj. od 18,6% respondentů). Chybí jim vzrostlé stromy, které by poskytovaly stín, stěžují si také na vyprahlost travnatých ploch. Za důležité považují zachování stávajících stromů a vysázení nových stromů a keřů.

“Přála bych si, aby zde byly zasazeny další stromy. Jsem rozhodně proti likvidaci těch stromů a keřů, které tu rostou!!!”

“...ze stromořadí zbyly jen 3 topoly a jejich stav je žalostný, při každém větším větru padají větve. Nevhodně zvolené kultivary dřevin -

Mochna husí - nepěkná vzhledem, díky hustotě v ní ulpí nepořádek, značně proschlá, rosa rugosa, růže, berberis - trnité kultivary (nevhodné vzhledem k hojnému výskytu dětí, opětovné ulpění nepořádku zafouknutím při větru a při této malé ploše parčíku zbytečně zabírají místo.”

Jakožto celkově neatraktivní a neutěšený prostor, který nenabízí důvod k zastavení, byl parčík vyhodnocen 34x (15,5%).

Část respondentů se také zdráhá užívat pro tento prostor slovo “park” nebo “parčík”. V jeho současné podobě prostor vnímají spíše jako travnatou plochu, přes kterou si zkracují cestu.

“(Prostor) nefunguje jako park, pouze jako travnatá plocha vedle hlavní silnice.”

„Žádným způsobem nevybízí k posezení či zastavení. Trávník vnímám jako nepochozí plochu, kde se maximálně venčí psi.”

Na nepříznivé klima prostoru si stěžuje víc než desetina respondentů. Vyprahlost, sucho, rozpálený asfalt, chybějící stín a chybějící možnost osvěžení pítkem nebo jiným vodním prvkem uvedlo 27 respondentů, tj. 12,3%.

„Jediné posezení je na slunci, a je ho velmi málo. Málo stromů (a stínu). Asfalt na cestách, který v zimě klouže a v létě se rozpaluje.”

Chybí také místo pro odpočinek - více laviček nebo jiné formy posezení. "Není si kde odpočinout" zaznívalo v různých podobách od 25 respondentů (11,4%).

"Stávající způsob umístění laviček rovnoběžně s chodníkem už mi přijde také trochu překonaný. Pro funkci setkávání preferuji možnost sednout si i naproti někomu..."

Mnozí respondenti vnímají prostor parčíku v kontextu blízké školy. Potenciál prostoru sloužit dětem považují za zatím nedostatečně využitý. **Prvky pro hry a sport dětí tu chybí 15 respondentům (6,8%).**

"Hluk z ulice, málo stínu v létě, park se nedá využívat k odpočinku ani k hraní s dětmi."

Potenciál rozvoje lokality

V otázce „Jakému účelu by měl parčík sloužit po obnově?“ své návrhy sdílelo 210 z 220 respondentů. **Nadpoloviční většina z nich (64,3%) uvedla, že park by měl sloužit převážně odpočinku, rekreaci či k zastavení a posezení.**

"Posezení, možnost nechat děti aby si tu hrály, možnost uspořádání nějakých menších akcí. Relax od hluku, a v létě žáru města."

"Odpočinek, relax, posezení, pro rodiče, co jdou pro děti, odclonění dopravy, vyčištění vzduchu, ochlazení."

Zhruba třetina (34,3%) respondentů se domnívá, že park by měl sloužit dětem.

22 dotazovaných (11,4%) uvedlo, že park by měl sloužit ke hře či sportu. Respondenti ale nemluví přímo o dětském hřišti, často zmiňují například jen herní prvek. Tři lidé (1,4%) vyloženě uvedli, že prostor by neměl být přeměněn na hřiště.

"Jako doposud volně přístupná zeleň, pro kohokoliv kdo zde chce trávit svůj volný čas. Hlavně né další dětské hřiště."

Takřka pětina respondentů (18,6%) by v parčíku uvítalo místo setkávání pro místní obyvatele všech generací. Důchodce

a starší lidi uvedlo jako skupinu, již by měl park sloužit, 3,3% respondentů. Pět dotazovaných (2,4%) vyjádřilo přání, aby se v místě konaly přímo **farmářské trhy.**

"Krásné by bylo, kdyby tu čas mohly trávit maminky s dětmi čekáním u ZŠ a důchodci jen tak klábosením."

"Ideálně farmářský trh pro Žižkov. Příp. pro hry (dětské hřiště, zastíněné posezení)."

Až 23% oslovených vnímá jako důležitou skupinu, které by měl být parčík určen, rodiče, kteří v parčíku často čekají na děti či se vzájemně potkávají.

"Pro děti z blízké školy, na čekání rodičů a dětí, na odpočinek, hru, sousedské posezení a osvěžení."

Více jak desetina, tzn. 22 dotazovaných (11,4%), vnímá zeleň jako důležitou součást parku, která jim bude moci poskytnout ochlazení a stín, zaznívaly i představy vodních prvků či pítek.

Zajímavým tématem se ukázalo být venčení psů. Zatímco 6 dotazovaných (2,9%) tuto funkci uvedlo jako žádoucí, tři respondenti (1,4%) vysloveně uvedli, že by v parku měl být omezen či zakázán volný pohyb psů, popř. i jejich venčení.

Navrhovaná zlepšení

Své návrhy v otázce „*Jak byste situaci v parčíku zlepšili?*“ sdílelo 203 respondentů. Dvěma respondentům stávající řešení parčíku vyhovuje. Zbývajících 17 respondentů odpověď neuvodilo, resp. odpovědělo „nevím“.

Nejlépe by prostor podle 41,4% respondentů zlepšilo více zeleně. V 84 návrzích týkajících se zeleně zazníval především požadavek na výsadbu stromů (především velkých, vzrostlejších, „kvalitních“ stromů, resp. stromů s velkými korunami); pak keřů (především k odstínění hluku a znečištění ze silnice). Objevily se i návrhy na výsadbu stromů a keřů s jedlými plody (muchovníky, třešně); žádost o volbu vhodnějších druhů zeleně vzhledem ke hře dětí („ne pichlavé keře“).

Někteří respondenti naopak žádali keře odstranit a další nevysazovat, aby dále nesloužily k vykonávání potřeby některých uživatelů parku.

Pětkrát se vyskytla žádost o řešení, které by připomínalo spíše louku („kousek louky“) nežli upravené záhony.

„Spíš loukový styl, možnost si sednout na trávu a hrát si... Neasfaltovat - cestičky vydláždít, potom, co se vyšlape nejkratší trasa přes trávu.“

Pítka s vodou na osvěžení. Návaznost na protější svah - park vedoucí na Parukářku. Stromy oddělit hlavní silnici Jana Želivského - kvůli hluku, prachu atd.“

Jiní respondenti jsou pro zachování záhonů, resp. v prostoru květy uvítají.

Zeleň by měla vykonávat jak funkci vymezení prostoru parku na jeho okrajích, tak i poskytovat potřebný stín. Potřebu stínu a zastínění zelení, nebo i jinými prvky (pergola, altán, přístřešek...) zmiňuje 26 respondentů (12,8%).

„Alespoň jeden klidný kout - např. pod stromem. Trochu zastínění a sezení nasměřované ke škole.“

„Vysázet stromy, oddělit od hlučné silnice, prostor na hraní pro děti, mládež.“

Velmi často navrhovali respondenti doplnění různými druhy vybavení mobiliářem. Lavičky a jiné formy posezení se vyskytly v 65 návrzích (32%). Kromě častého požadavku na více laviček všeobecně se objevily i návrhy na chytrou lavičku (s nabíjením pro mobily), „Havlovu lavičku“, lavičku a la lehátko, a jiné typy sezení, např. piknikový stůl, i zohlednění toho, že by posezení mělo být vhodné i pro děti. Lavičky by měly být umístěny i ve stínu.

Místo nebo prvky pro hry dětí, hřiště nebo sportoviště by do prostoru doplnila více než čtvrtina respondentů (26,1%). V 53 návrzích se objevovaly spíše požadavky na místo a prvky pro hru školou povinných, tj. starších dětí („ne pískoviště“). Často zaznívaly požadavky na klasické prvky jako prolézačka („hezkou prolézačku pro děti“, „dřevěné prolézačky pro starší děti“, „velká a bezpečná prolézačka pro děti“, „skákaadlo, skluzavku“), nebo různé typy houpaček („např. typu Bird's Nest Swing“).

„(...) v části u školy by vznikla plocha pro děti, které jdou ze školy, aby měli možnost se tu na chvíli zastavit, pohrát si, sednout, popovídat - a tím nutně nemyslím oplocené dětské hřiště.“

Časté byly návrhy na prvky určené na sport a posilování (sportovní koutek pro větší děti, venkovní posilovna pro mládež ze školy, sportovní hrazdy pro děti, sportovní posilovací prvek na narovnání zad po dlouhém sezení ve škole, parkurový koutek / posilovna, malá přírodní posilovna), pingpongový stůl, pétanque, kuličky, zapuštěnou trampolínu, zip line, basketbalový koš (v případě že bude park oplocen). V několika návrzích zazněl požadavek vyčlenit v ploše parku prostor na hřiště/malé hřiště a také dva návrhy na skatepark.

Dva respondenti si zde naopak rozhodně nepřejí dělat dětské hřiště, protože je projev dětí v prostoru ruší již v současnosti.

Mobilní prodej občerstvení, trhy nebo stánky by se do prostoru hodily podle 7 respondentů (3,4%):

"Na léto mobilního prodejce kávy nebo občerstvení. V okolí skoro není slušná kavárna."

"Ideální by toto místo bylo pro farmářský trh."

"Kavárna."

Doplnit do prostoru nějakou formu přístřešku (malý přístřešek, altán, pergolu) navrhlo 6 respondentů (3%).

Osvětlení je potřeba zlepšit podle 5 respondentů (2,5%).

Téměř čtvrtina (23,6%) návrhů respondentů zahrnovala odclonění/odstínění parku od rušné silnice na Želivského ulici. Odstínění by mělo snížit míru hluku a prašnost, ale také opticky park oddělit od silnice a tím prostor "zútulnit". Řešení zahrnovala především předělení zelení - výsadbu stromů, stromořadí, keřů, hustší výsadbu zeleně nebo vysazení živého plotu či "rostlinné stěny". Jeden respondent navrhl terénní opravu - vytvoření alespoň 1.5 m

vysokého valu. Mezi chodníkem a komunikací by se podle dalšího hodilo také umístění záhonu. Jasnější ztvárnění okraje parku podle jiného chybí také na severní straně parku u Jeseniovy ulice.

Čtvrtina respondentů (23,6%) zahrnuje do svých návrhů vodu nebo vodní prvek.

Ze 48 návrhů uvádí 24 potřebu píttek (1x bylo uvedeno i pítčko pro psy, 1x "tekoucí voda na omytí rukou"), 12 lidí navrhuje fontánu/kašnu, 4 respondenti by uvítali jezírko nebo "přírodní jezírko".

"Přidat stromy, přidat sezení ve stínu, dětské hřiště, nějaký interaktivní vodní prvek, podzemní nádrže na dešťovou vodu, nějakým způsobem odstínit hluk z provozu na hlavní ulici a vyměnit asfalt na cestách za propustné povrchy."

Zlepšení údržby a dohledu nad prostorem považuje za důležité 33 respondentů (16,3%). Zvýšit čistotu, zlepšit úklid prostoru, umístit více košů (včetně košů na psí exkrementy, a také košů na tříděný odpad) zmiňuje 16 návrhů. Součástí zlepšení údržby by mělo být lepší uklízení po pejscích, nebo omezení vstupu psů (6 návrhů). Zvýšení bezpečnosti prostoru prostřednictvím častější kontroly městské policie navrhuje 17 respondentů.

Téměř 10% respondentů navrhuje změny v organizaci dopravy.

Celkem padlo ohledně dopravy 21 návrhů, z toho 13 se týkalo omezení automobilové dopravy v lokalitě (zákaz vjezdu aut do lokality, zklidnění provozu na Želivského ulici), a specificky také ošetření příjezdu k areálu sportoviště, kam v současnosti auta zajiždějí po chodníku a podél tělocvičny. Navrhovaná řešení této situace zahrnovala:

- *"úplný zákaz vjezdu aut"*
- *"zrušení průjezdu kolem školy"*
- *"přístup jenom pro auta s povolením"*
- *"ošetřit přístupová místa zajiždějícími sloupky"*
- *"jednosměrný vjezd z ulice Jana Želivského podél restaurace a výjezdem do ulice Jeseniova"*
- *"zpomalovací retardér u výjezdu do ul. Jeseniova"*

Zlepšit napojení na druhou stranu ul. Želivského a park Parukářka, resp. vrátit přechod přes silnici navrhuje 3 respondenti.

Další podněty směřovaly k parkování - 3 respondenti se vyjádřili pro zamezení parkování na jižní hraně parku, jeden navrhuje zavedení parkovacích míst pro kola, včetně sdílených kol, jeden z respondentů navrhl

zvýšení kapacity parkování a jeden zrušení zákazu zastavení před zdejšími dvorky. Zazněl také návrh ke zklidnění provozu v severní části parku:

"Ideální by bylo řešit park včetně přilehlé části komunikace Jeseniova, která by pro lepší propojení s okolními provozovny a v rámci zklidnění dopravy mohla být šíří parku vyvýšená na úroveň chodníků a pro automobily tvořit jakýsi zpomalovací pás."

Šest procent respondentů se vyjádřilo, že změna je potřebná v povrchové úpravě a prostorovém uspořádání chodníků, navrhli je opravit, nebo cestičky také rozšířit. Ve 12 odpovědích se objevily návrhy na nahrazení betonu/asfaltu propustnými povrchy (dlažba, tartan), a to včetně úpravy parkovacích míst; dále uspořádání cestiček do diagonálního kříže ("potom, co se vyšlape nejkratší trasa přes trávu"), vytvoření místa pro nějaký centrální vodní prvek, případně vytvoření prostoru pro prodejní stánky.

Pět procent, čili 10 respondentů, navrhlo park v různé míře oplotit. Návrhy souvisejí především s potřebou větší čistoty, kdy by se zamezením volného pohybu psů snížilo znečišťování parku jejich exkrementy - což by respondentům, jak doufají, umožnilo

park lépe využívat, sednout si na trávu, na deku, dětem hrát si na trávě apod. Oplotení navrhuji např. nižším ozdobným plotem, živým plotem atp.

Část návrhů oplotení souvisí s potřebou bezpečnosti a zamezením pobytu nežádoucích osob v parku. Jiný z respondentů navrhl kamerami sledované, "oplocené hřiště".

Dalších 22 podnětů (10,8%) se týkalo různých změn ve vzhledu, uspořádání a atmosféry prostoru celkově, kupř.:

- *"větší členitost a útulnost", "zútulnění", "zvýšit atraktivitu pro odpočinek", "městská oáza, kousek přírody a aktivního odpočinku"*
- *"Změna konceptu", "zmodernizovat", "místo by mělo působit zeleně a lákavě", "nový a atraktivní"*
- *"chce to novou sochu, nejlépe Jana Jesenia", "umění - voda - květy"*
- *"zapracovat na vzhledu ventilace", "odstranění billboardu"*
- *"místo k setkávání, zašívárna pro studenty", "přidal bych místa kde se 'schovat' před zraky projíždějících"*
- *"Mohly by zde také hrát třeba kapely, či se promítat zápasy nebo letní kino by bylo super."*

Častým javem v parčíku je znečištění jeho zákoutí a známky pobytu sociálně vyloučených osob, jako tohto místa pod olivovníkem.

Název lokality

Současná pojmenování

Své návrhy v nepovinné otázce „*Jak tento prostor obvykle nazýváte?*“ sdílelo 168 z 220 respondentů.

Nejvíce respondentů tomuto místu říká

„**park/parčík**“. Respondenti někdy uvedli pouze samotná slova „*park*“ či „*parčík*“; jeden z dotazovaných napsal „*malý parčík pod kopcem*“. Tato slova zazněla ve více než polovině odpovědí, 99x z celkového počtu 168 (59%).

Mnozí lidé konkretizovali své odpovědi a prostor nazývají podle přilehlé školy (40,5%) nebo sochy (11,9%). V souvislosti se školou se objevovaly názvy „*park u školy*“, „*park před školou*“, „*park před Jesenijkou*“, „*Jeseniovka*“. Mnozí si jej asociují se sochou, nazývají ho tedy „*U Anny Proletářky*“, „*Anna Proletářka*“, „*U Proletářky*“, či „*u sochy*“.

Někteří respondenti upozorňovali na nesprávné označení plastiky jako Anny Proletářky, tvrdí, že pak je prostor chybně nazý-

ván, jelikož socha nemá zobrazovat Annu. Někteří respondenti vnímají toto místo negativně - hanlivé přívlastky či názvy mu dalo 13 lidí (7,7%). 15 lidí označuje prostor jinými názvy (8,9%).

Až 28 lidí (16,7%) odpovědělo, že tomuto prostoru neříkají nijak, resp. vyjádřili se, že jen procházejí kolem. Čtvrtina respondentů dotazníku (52 respondentů z 220) na tuto otázku neuvěděla žádnou odpověď.

Návrhy nového názvu

Na otázku „*Jaký oficiální název by podle Vás tento prostor mohl nést?*“ odpovědělo 134 lidí z celkového počtu 220 dotazovaných.

Respondenti nejvíce uváděli návrhy související s přilehlou školou. V 60 odpovědích, čili takřka v polovině (44,7%) se objevovaly jednak obecnější názvy jako „*park Před školou*“, „*parčík U školy*“, ale i názvy, ve kterých se objevuje právě jméno odvozené od ZŠ Jeseniova, tzn. „*Jeseniovka*“, „*Jesenka*“, „*Jeska park*“, „*park Jeseninka*“ či „*Jeseniov park*“.

Jeden respondent se vyjádřil proti pojmenování prostoru podle školy.

Nazvat park podle sochy bylo druhým nejčastějším návrhem (12,6%).

V 17 odpovědích se vyskytly návrhy „*Park Anny Proletářky*“, „*Annenský park*“, „*U proletářky*“, případně respondenti jen uvedli tuto možnost bez konkrétního názvu: „*třeba v souvislosti se sochou, která v parku stojí (s jejím jménem atp.)*“ nebo „*Pokud je tam socha Anny Proletářky, tak nějak tématicky.*“ Zazněl také návrh uvést na pravou míru pojmenování sochy: „*Zkuste prosím nazývat sochu v parku správným jménem. Nejde o žádnou Annu proletářku, ale o Jožku Jabůrkovou...*“

14 respondentů (10,4%) navrhuje pojmenovat prostor podle významné osobnosti.

Tři respondenti přitom navrhli, aby se jednalo o atlety, avšak pouze jeden z nich uvedl konkrétní jméno - „*Park Emila Zátopka*“. Nejčastěji se opakovala osobnost Anny Proletářky, kterou podle některých s tímto místem úzce pojí historie. Další návrhy byly „*Park Franty Sauera*“, „*Park Jožky Jabůrkové*“, „*Park Karla Hartiga*“ či „*Park Olgy Havlové*“.

6 lidí (4%) uvedlo, že jméno by mělo souviset se Žižkovem či odrážet jeho historii, např. *„Park Svobodné republiky Žižkov“*. Jeden respondent píše: *„Něco z tradic Žižkova“*.

17 respondentů (12,6%) navrhlo jiný originální název, a to nejčastěji za použití slova „park“ a přívlastku. Například *„Park Harmonie“*, *„Swing park“*, *„Park Future“*, *„Meeting Park“*, *„Park Růžek“*, *„Park radost“*, *„Park participace“*. Někteří navrhli názvy krátké, *„Čekárna“*, či *„Parčík“*. Byly zaznamenány i jiné, různorodé odpovědi, například *„U kašničky se zlatou rybkou“*.

Až 26 odpovídajících (19%) svůj návrh vůbec nevedlo. Dvanáct z nich jako důvod uvedlo, že nad tím nepřemýšleli nebo nevědí, sedm respondentů žádný název prostoru dávat nechce. Pro dalších sedm není jméno vůbec důležité, proto žádné nenapsali - tvrdí, že je pro ně podstatný vzhled či funkce prostoru: *„... na názvu nezáleží, důležité je, aby správně fungoval a byl udržován“*.

4.2 Zapojení žáků ZŠ Jeseniova

Pohled dětí při vhodné formě jejich zapojení do rozvoje města zprostředkovává plnohodnotný a bohatý zdroj poznatků a inspirace základní uživatelské skupiny veřejného prostoru a jejího nejbližšího sociálního okruhu. Tato kapitola představuje závěry z plánovacích workshopů s žáky ZŠ Jeseniova, Praha 3. Čerpá z výsledků workshopů se žáky 5. a 8. třídy a se žáky 3. a 4. třídy navštěvujícími školní družinu.

V průběhu těchto třech setkání lektori zjišťovali:

- stávající využití řešeného prostoru a pohyb v rámci něj
- jeho hodnoty
- slabé stránky a problémy
- budoucí využití a potenciál místa

Participace žáků přizpůsobená formátem věku dětí proběhla formou workshopů v jednotlivých třídách i venku v řešeném prostoru pod vedením externích lektorů. Žáci po úvodním slově rozdělení do skupin nejprve nahlíželi na veřejný prostor pomocí drobných úkolů vedoucích k analýze prostoru s využitím (1) všech svých smyslů, (2) pohledu identifikovaných uživatelských skupin i (3) interaktivní práce v terénu, během které oslovovali kolemjdoucí a zjišťovali jejich názor na místo.

Následně své poznatky diskutovali nad mapou řešeného prostoru a jeho blízkého okolí. Lektori zaznamenávali jednotlivé podněty do mapy a podrobněji je rozepisovali na poznámkové archy. Mladší žáci volili též techniku koláže nápadů či vlastní

kresby s vysvětlením a odůvodněním svého záměru lektorům. Data byla nakonec digitalizována pro další zpracování.

Zvolené metody umožnily získat v krátkém čase značné množství kvalitativních dat (v tomto případě od 46 dětí bydlících či trávících část dne v blízkosti řešeného území). Přítomnost externích lektorů (a nikoliv pedagogů školy) přispívá k větší otevřenosti dětí.

Kdo využívá prostor a jak?

Řešené veřejné prostranství bez názvu, o kterém se mluví jako o „tom parku vedle školy“, se žákům sousední základní školy jeví jako průchozí, hlučné a prašné místo bez stínu, které neláká k aktivnímu trávení volného času. Přestože zde žáci vidají všechny kategorie uživatel veřejného prostoru i z pohledu věku a společenské vrstvy, je to spíše sporadicky.

Mladší žáci tu na sebe krátce čekají převážně cestou do školy či ze školy, občas vidají na lavičkách lidi bez domova, odpočívajícího seniora a nebo pejskaře (ojediněle se mezi ně řadí i žáci), kteří se však raději prochází na zelené ploše na opačné straně komunikace Jana Želivského vedoucí k parku Parukářka. Ani v tomto spíše hluchém prostoru města se žáci nevyhnou setkání se sociopatologickými jevy (více viz problémy místa).

Studovaný prostor tedy pro žáky představuje především tranzitní prostor, skrze který podvědomě vyhledávají nejkratší a nejjednodušší cestu. Výjimku netvoří ani skupina dětí bydlících v těsném sousedství. Většina žáků okolo řešeného prostoru (ulicí Jana Želivského či Jeseniova) či zkratkou přes něj pouze prochází či projíždí na kole a koloběžce (stejně jako jiní uživatelé). Prostory prochází zejména před osmou hodinou ranní, tedy před začátkem vyučování, a posléze po jeho skončení při svých cestách za zájmovými aktivitami; v první zpáteční vlně krátce po poledni a v druhé pak před čtvrtou hodinou odpoledne.

V oblasti se však zdržují pouze výjimečně a na krátkou chvíli vzhledem k nedostatečným podnětům z pohledu veřejného prostoru i nabídky trávení volného času. Okolní parter sice nabízí drobné občerstvení, které děti využívají, ale jen výjimečně jej cíleně konzumují právě v tomto prostoru. Volnočasové aktivity dětí v tomto prostoru se tedy omezují na krátkou dobu / okamžik a drobnou zábavu při čekání na přátele (povídání, hra, lezení po stromech a zábradlí, posedávání na lavičkách, pod stromy či technologickém objektu) nebo na návštěvu některých drobných podniků v okolí (pizzerie, kebab, cukrárna aj.).

Tento spíše orientační bod, kde se děti potkají či na sebe čekají (u přechodu pro chodce, technologického objektu či pod stromy rozptýlenými v prostoru), představuje tedy také výchozí místo pro trávení volného času jinde - zejména sportovními aktivitami na

sportovišti za školou a nebo spontánními volnočasovými aktivitami v blízkých parcích Parukářka či Židovské Pece.

Žáci jmenovali několik drobných problémů, které se netýkají přímo řešeného prostoru, ale spíše širšího okolí:

- *zelený prostor na druhé straně komunikace Jana Želivského, má nepohodlné vyšlapané pěšiny, navíc na jeho okraji je nevzhledný billboard*
- *u tramvajové zastávky Biskupcova se směru do centra města je na nároží ulic Jana Želivského a Jeseniova umístěn peněžní ústav, na místo něhož by raději žáci viděli jiný druh občerstvení*
- *ve sportovním areálu za školou jsou koše umístěny vedle sebe a nelze hrát basketbal, ale pouze streetbal*

Jaké hodnoty místo nabízí?

Okolí nenabízí více než základní občanskou vybavenost. Stávající nabídka obchodů a služeb je dostačující, nikoli pestrá. Ještě méně však nabízí nejen dětem veřejný prostor. Čtyři lavičky často obývané sociálně vyloučenými skupinami obyvatel, neatraktivní uliční design akcentující tranzitní funkci, rozporuplně vnímaná městská zeleň.

Schéma hodnot řešeného prostoru

Podněty nejsou řazeny dle priorit. Většina žáků se na nich shodla. Některé z níže uvedených podnětů jsou zařazeny i do dalších částí analýzy, zejména pak z pohledu problémů či návrhů na změnu.

- H1** stromy (solitéry i stromořadí topolů)
- zejm. z hlediska stínu a her (lezení)
- H2** květinové záhony, přestože dle žáků nepatří mezi nejkrásnější na Praze 3
- H3** socha Anny proletářky (1962, Ladislav Kovařík)
- H4** lavičky - příležitost k posezení - lavičky
- H5** občerstvení v okolí
- H6** technologický objekt
- jako příležitost k posezení i hře, nikoli vzhledem!
- H7** keře - příležitost ke hře
- H8** blízkost parku Parukářka a výhled na Žižkovskou věž
- H9** školní hřiště
- H10** stinné místo většinu dne
- H11** poklapy
- jediné rovné místo ke hře (např. hvězdy) - ojedinělý podnět
- H12** místo oblíbené psy - ojedinělý podnět

Všeobecné podněty:

- zeleň
- dostupnost základních služeb a drobných obchodů v okolních domech (zejména těch týkajících se občerstvení)
- dopravní dostupnost místa - blízkost tramvajových zastávek

Jaké jsou problematické aspekty místa?

Žáci po celou dobu plánovacích setkání zřetelně akcentovali otázku bezpečnosti. K nejčastěji zmiňovaným problémům patřil hluk a prach (na zápach přivykli) spojený s intenzivní automobilovou dopravou a (ne)bezpečnost přecházení na rušných křižovatkách, ale i mimo ně - např. příjezd k atletickému klubu a soukromému objektu z ulice Jeseniova podél stromořadí topolů.

Frekventovaná doprava vytěsňuje aktivity dětí z běžného veřejného prostoru do blízkých parků, které představují zelené oázy klidu, zeleně a široké nabídky spontánních aktivit.

Děti také silně vnímají nedostatečnou údržbu prostoru, nepořádek, nedostatečné množství mobiliáře a sociálně patologické projevy chování (opilství, povalování na lavičkách, užívání drog). Výskyt těchto projevů posiluje spíše negativní pocity z prostoru. A nepřispívá ani nedostatečné osvětlení ulice.

Problémy lze tedy rozdělit na ty, které souvisí s:

- s provozem na okolních komunikacích
- stavem a údržbou veřejných prostranství
- s výskytem sociálně patologických jevů

Níže uvedené podněty nejsou řazeny dle priorit. Většina žáků se na nich shodla.

Schéma problémů řešeného prostoru

Provoz na okolních komunikacích

- P1** ul. Jana Želivského a Jeseniova
- zvýšená dopravní zátěž, hluk, zápach a prach
- P2** nebezpečné přecházení (nepřehledné, odbočující auta mají zároveň zelenou s chodci) a dlouhý interval semaforu pro pěší
- P3** zbytečně velkorysý prostor pro auta, který by mohl být připojen k „parku“
- P4** nebezpečný pohyb pěších po chodníku
- rychle vjíždějící auta přes chodník
- P5** nebezpečný pohyb pěších po chodníku v Jeseniově
- chodník úzký a auta parkují na něm
- P6** nebezpečný pohyb pěších po chodníku podél Jana Želivského
- chodník neoddělen zábradlím od rušné komunikace
- P7** rušná křižovatka bez přechodu pro chodce
- P8** úzké a neudržované tramvajové zastávky
- P9** provizorní autobusová zastávka bez možnosti sezení či přístřešku
- P10** ... auta parkující v ulici Jeseniova na místech, kde se parkovat nesmí

Stav a údržba veřejných prostranství

K celému prostranství se váží problémy:

a. nedostatečné údržby

- nedostatečně sečená tráva, nekvalitní složení trávníku (převážně plevel)
- povalující se odpadky, psí exkrementy na chodnících i v trávě (která neláká k sezení)
- v zimě neudržované chodníky

b. nedostatku stínu

c. nedostatku stromů, květin a obecně kvalitní zeleně

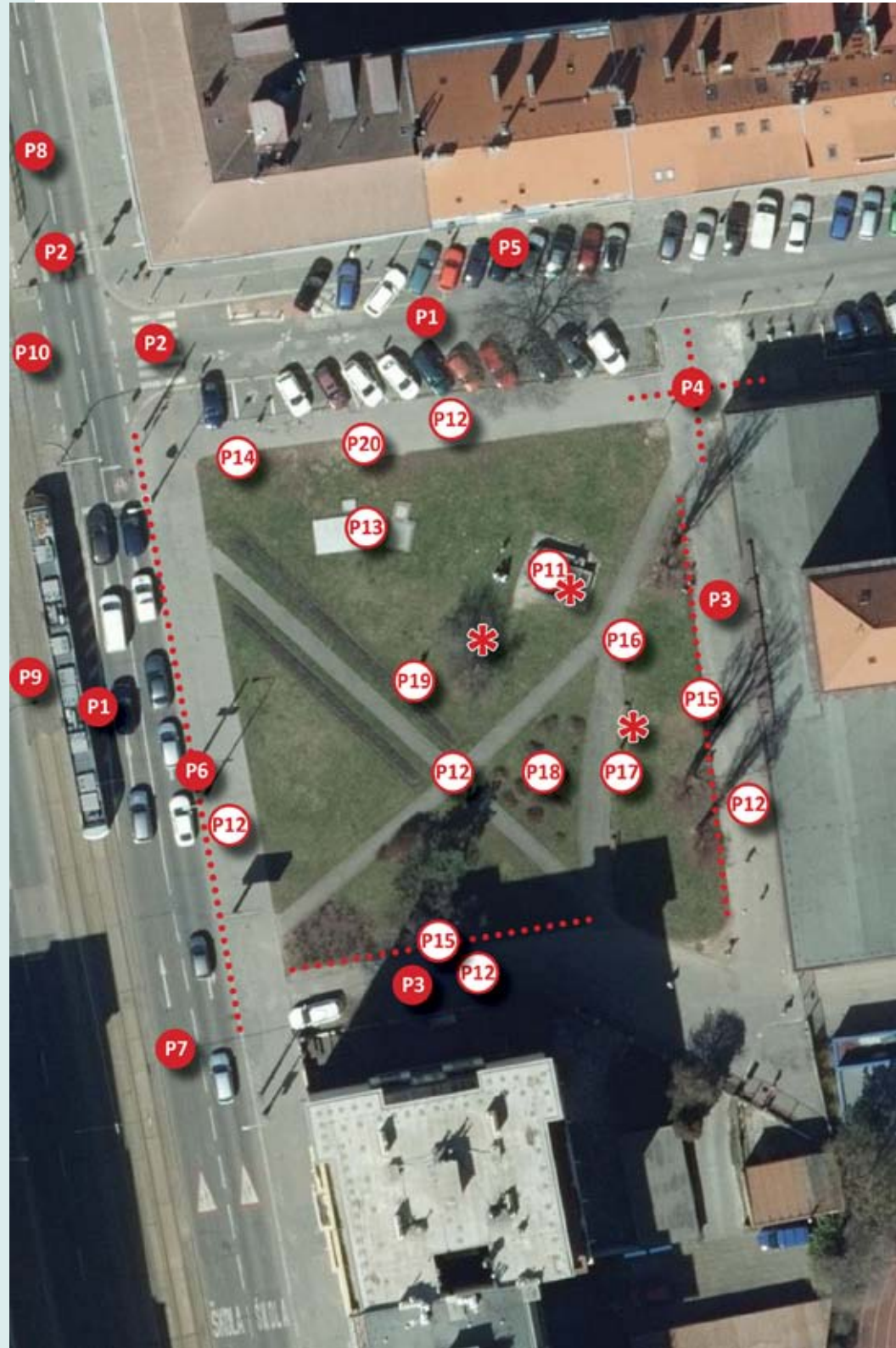
d. prostoru beze jména

- P11** technologický objekt jako bariéra v prostoru, neesteticky proveden, nepořádek v jeho okolí (odpadky, stopy užívání drog)
- P12** rozbité, neudržované povrchy cest a okolních chodníků s obrubníky, včetně nevhodného materiálového řešení (asfalt).
- navíc cesty skrz zeleň jsou nadbytečně dimenzované
- P13** nevhodně řešené povrchy revizních šachet (rozpálený plech, vystupující nad povrch - zakopnutí)
- P14** nevhodně řešený objekt pro rozvod elektřiny
- P15** zábradlí ve špatném stavu, nicméně pro žáky představující zejména bariéru v prostoru
- P16** nedostatek odpadkových košů - pouze dva odpadkové koše, navíc bez pytlíků na psí exkrementy (takové koše jsou daleko od tohoto prostoru)
- P17** nedostatek možností k sezení (čtyři lavičky a alternativně využívaný technologický objekt)
- P18** ošklivé nízké keře
- P19** nehodící se socha
- P20** neuspořádaný prostor chodníku a trávy („výkus“)

Výskyt sociopatologických jevů

Nejvíce se výskyt sociopatologických jevů váže na zákoutí na okraji našeho zorného pole a zájmu, stinná či méně využívaná místa, čemuž v současné situaci napomáhá charakter řešeného veřejného prostranství, a to zejména s ohledem na jeho nedostatečné využívání i údržbu.

Jedná se o místo, kde se podle subjektivního názoru účastníků workshopu vyskytují, byť nikoli ve velké míře, „opilci“, „bezdomovci“ či „feťáci“, „stříkačky“ (obecně skupiny uživatelů veřejného prostoru, které vypadají anebo se z pohledu dětí chovají nekonformně, problematicky, a proto u dětí vzbuzují pocit ošklivosti, nejistoty a strachu).

Jaké zazněly návrhy na zkvalitnění řešeného veřejného prostranství?

Žáci se shodli, že ze zeleného prostranství přímo sousedícího se základní školou by se mělo stát hezké, čisté, udržované, bezpečné a příjemné místo k pobytu - „parkové náměstí“, které je bude lákat k procházení a kde budou rádi trávit svůj čas déle nežli několik chvil při čekání na kamaráda. Užívat by jej mohli nejen žáci ve svém volném čase, ale též školní družina a samozřejmě lidé bydlicí v okolních domech.

Ve svém nejbližším okolí by se měli žáci cítit bezpečně a to nejen z pohledu dopravy, ale též ve vztahu k vyloučení sociopatologických jevů. Proto by podle nich první kroky k rozvoji potenciálu tohoto veřejného prostoru měly směřovat k lepšímu osvětlení, ale též ke zkvalitnění zeleně, která by měla vytvářet příjemné klima a lákat tak více lidí k pobývání v dotčeném prostoru.

Dle žáků je nabídka okolních služeb dostatečná. Navrhovali doplnit pouze mobilní stánek / automat s občerstvením či komunitní ledničku a mobilní knihovnu. Prostor by podle nich měl v budoucnu sloužit především odpočinku a aktivnímu trávení času dětí (drobné hry a prolézačky).

Schéma podnětů ke zlepšení

Níže uvedené podněty nejsou řazeny dle priorit. Většina žáků se na nich shodla.

Prostorové uspořádání a zeleň

- *mísení funkcí bez zónování a plotů (vnímáno jako bariéra) nebo různých výškových úrovní*
- *více stromů, které poskytují potřebný stín, a umisťovat stromy i s ohledem na rozmístění možností k sezení, aby většina sezení byla ve stínu*
- *uvážít retenci vody / doplnit více květin / květinových záhonů a keřů (ale dbát na přehlednost i bezpečnost)*

N1 cestní síť lze přetrasovat a navrhnout vhodnější materiálové řešení (např. mlat)

N2 odstínit plochu od komunikace Jana Želivského, ale prostor zcela neuzavírat, aby se žáci stále ještě cítili bezpečně. Žáci navrhuji k odstínění nepříjemného vlivu dopravy stro- mořadí, případně doplněném keři s brankou a nebo chodník přiřadit k vzniklému „parkové- mu náměstí“ a oddělit i ten od komunikace.

N3 okolní chodníky jako součást náměstí (povrchem, charakterem, aby auta dávala pozor), cílem je omezit dopravu ve prospěch chodce a zajistit bezpečnost chodce na chodníku

N4 vytvořit centrální prostor s lavičkami

N5 zachovat volné travnaté plochy, ale kvalitní pobytový trávník - posedět na trávě

N6doplnit pruh trávníku

Mobiliář a drobná architektura

- *více laviček - zejména podél cest umisťovat dostatečné množství laviček - ideálně dřevěných (např. jako před ZŠ), ale s opěradly pro záda i ruce kvůli seniorům.*
- *vznikla též potřeba sedět naproti sobě, což lavičky v řadě podél cest neumožňují, případně si věci odložit na stolek.*
- *více odpadkových košů, a to včetně nádob na tříděný odpad a pytlíků na psí exkrementy. Odpadkové koše by dle žáků měly být rozmístěny v dostatečné míře podél cest i u laviček*
- *pítka pro psy i lidi*

N7 nové využití technologického objektu - zakomponovat do zeleně

a pokrýt dřevem - paluba na sezení, vytvořit tak místo pro lokální

/ kulturní akce, alt. vznikaly návrhy na proměnu objektu ve fontánu

či v herní prvek se skluzavkami

N8 vodní prvek, který by mohl mít i ekologickou funkci

N9 přístup do revizních šachet - vyměnit např. za zatravnovací poklop

N10 ... místo pro hru:

- *dvě třetiny žáků by raději využili možnosti neoplocených v zeleni rozptýlených herních prvků pro různé věkové kategorie (zemní trampolíny, skluzavky, kolotoč, prolézačka, provazy na šplh, lezecká stěna, houpačka, skákací panák, piškvorky, zábradlí pro parkour)*
- *třetina žáků naopak navrhovala blíže ško-*

le multifunkční hřiště s lavičkami a umělým povrchem (kvůli míči spíše oplocené hřiště na fotbal, floorbal, vybíjenou, basketbal, běh aj.)

- část žáků myslela i na cvičení pro seniory jako je na Židovských Pečích

N11 ... doplnit informační štítek k soše a dbát na její údržbu. Ojedinele zazněl návrh na její přesun na vhodnější místo v rámci parku.

N12 ... nechat porůst objekt pro rozvod elektřiny či jiným způsobem opláštit

N13 ... odstranit stávající nízká zelená zábradlí - prostorová bariéra (X ojedinelý podnět - ponechat je pro parkour)

Další podněty bez jakéhokoli návrhu lokace: krmítka pro ptáky, hamaky, altánek, bbq místo, minizoo.

Dopravní řešení

N14 ... zamezit autům nájezd na chodník - případně najít vhodné řešení zajišťující bezpečnost chodce a zároveň možnost parkování (např. podélné parkování, zvýšení obrubníku a výsadba stromů)

N15 ... upozornit „pozor, škola!“

N16 ... vysázet stromy místo parkujících aut, nebo alespoň mezi ně

N17 ... doplnit přechod pro chodce

N18 ... rozšíření ostrůvků tramvajových

zastávek

N19 ... prověřit vjezd a výjezd aut kolem restaurace a zrušit tak možnost vjezdu aut přes chodník podél fasády ZŠ a stromořadí topolů

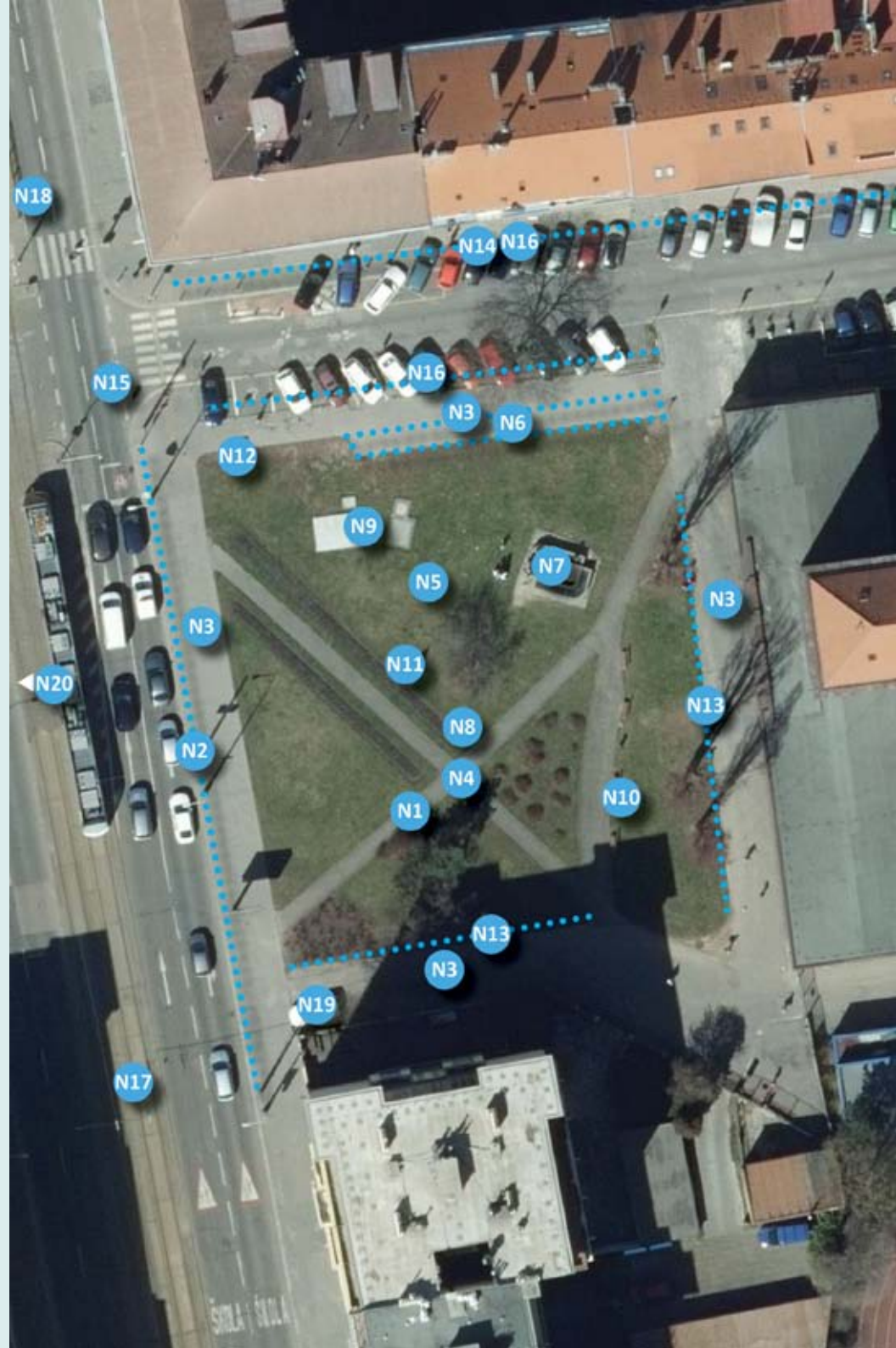
N20 ... zastávka autobusu - instalovat odpadkový koš, sezení a přístřešek pro nepřítel počasí

Další nezařazené podněty:

- *Žáci vznesli podstatnou otázku nad oplocením prostranství - navrhují místo bez oplocení, které pro ně představuje prostorovou bariéru. Spíše se psychologicky potřebují vymezit vůči hlavní komunikaci (viz výše) a o menším oplocení uvažovali pouze v případě multifunkčního hřiště z důvodu hry s míčem.*

- *Dalším podnětem v diskusi se stalo osvětlení, které zmínila pouze pěti-na přítomných žáků.*

- *Posledním poněkud rozporuplným bodem byl přístup psů. Žáci by až na jednu výjimku (umístění psí loučky) psy v parku dovolili, ale pouze na vodítku s ohledem na zkušenost s neukázněnými pejskaři. Údržba a čistota pro ně hraje klíčový moment v užívání prostoru k trávení volného času.*

4.3 Individuální rozhovory

V období od 4. června do 16. července 2019 bylo v rámci participativního plánování revitalizace parčíku provedeno také 6 polostrukturovaných rozhovorů.

Výběr respondentů byl veden snahou pokrýt aktéry, kteří k místu pojí významný vztah a jsou s ním v častém kontaktu: v místě desítky let žijí, chodí tudy denně do práce, jsou pověřeni jeho správou a investicemi do obnovy či zastupují vlastníky pozemků. Následující kapitola obsahuje strukturované výstupy z jednotlivých rozhovorů; přehled silných stránek a problémů, tak jak je vnímají respondenti, a zároveň jejich návrhy na zlepšení a očekávání od revitalizace parčíku.

Rozhovor poskytli následující respondenti:

- **Filip a Julie Stomeovi** - zástupci vlastníků významné části pozemků parku
- **Ondřej Rut** - radní pro dopravu, MČ Praha 3
- **Milan Gála** - správce přilehlého Sportovního klubu Jeseniova
- **Jana Caldrová** - vedoucí Odboru ochrany životního prostředí Úřadu MČ Praha 3
- **Jan Hnízdil** - místní obyvatel, žijící přímo nad parčíkem
- **Martin Hochman a Jan Sojka** - majitelé přilehlé restaurace Bernard Pub

1. Jaké jsou hodnoty či silné stránky parčíku, které by bylo dobré ponechat; prvky, které by bylo dobré posílit?

- **Filip a Julie Stomeovi:** pěší trasy; jsou navrženy logicky a lidi nemusí vyšlapávat cestičky; socha a hlošina za ní
- **Ondřej Rut:** socha Anny Proletářky, je to prvek identifikace, možná zaslouží ještě větší akcent
- **Milan Gála:** cestičky jsou logicky uspořádané a obě hojně využívané; záhony jsou také dobrá věc, ačkoli lepší by bylo vysadit trvalky
- **Jana Caldrová:** největším plusem je, že se jedná o plochu zeleně uvnitř velmi urbanizovaného prostoru, každá plocha v takovém místě má velkou hodnotu; měla by zůstat i socha („každý zná Anču Proletářku“)
- **Jan Hnízdil:** určitě socha - svým způsobem je to identita parčíku, je to tam odjakživa, spousta lidí se u ní fotí, i turistů, kteří tudy procházejí od hotelu
- **Martin Hochman a Jan Sojka:** otevřený prostor

2. Jaké jsou nejpálčivější problémy místa?

Filip a Julie Stomeovi:

- Nebezpečné jsou topoly, shazují větve, po větru či bouřce, vytváří nebezpečí pro děti.
- Nejnebezpečnější místo je roh u školy s ulicí Jeseniova - děti si tam hrají, vběhnou do silnice, nevidí za roh, může tam vjet auto z obou směrů (nerespektování jednosměrky).
- Na lavičkách schází stín.

Ondřej Rut:

- Není důvod tam pobýt, ale ani projít ("nechci tam vůbec jít").
- Chybějící zastínění
- Parkování před sportovním klubem - parkuje se tam na divoko, na trávníku, nejsou tam žádné bloky, které by bránily vjezdu aut do parku. Před Kabinetem by se nemělo parkovat - mělo by sloužit jen pro vjezd a výjezd (zásobování).
- Odbočka na rohu u školy s ulicí Jeseniova - je tam jednosměrka, do které ale vjíždí auta od školy v protisměru. Není to ale nevědomostí řidičů, ale vědomým porušováním předpisů, jelikož

tam je dopravní značení.

- Chybějící přechody (k parčíku není snadný přístup - tj. důvod proč není využívaný)

Milan Gála:

- Někteří uživatelé parku - bezdomovci, dříve i narkomani a „agresivní parta“ pejskařů, kteří se chovají hlasitě a neslušně a zůstává po nich nepořádek.
- Problém je, že v zimě se parčík neudrží, je tam cedule "kvůli náledí nevstupovat".
- Topoly jsou problematické v tom, že shazují větve a navíc zvedají podlahu tělocvičny, nejsou zkrátka bezpečné.
- Okraj parku u Sportovního klubu zůstává neuklizený, často tam jsou i lidské výkaly, a tak je musejí uklízet sami, nainstalovali tam i osvětlení.

Jana Caldrová:

- Limitem je umístění vedle rušné, prašné silnice.
- Kolektor - je to nehezke, v drátech se chytá nepořádek, nad nimi nelze nic vysadit.
- Zneužívání parkování (zábradlí tam slouží jako zábrana proti živelnému parková-

ní)

- Nepořádek po psech - pejskařů a nepořádku je hodně, bylo by dobré vyčlenit vymezený prostor pro pejskaře a děti

Jan Hnízdil:

- Topoly už asi dosloužily, chtělo by to jinou skladbu, tato dřevina není vhodná to těchto podmínkách, za poryvu větru padají větve.
- Trnité křoviny - berberis, růže, není úplně nejpříjemnější pro hru dětí
- Doprava - spousta aut jezdí před školou v obou směrech. Nerespektování jednosměrky ale není jen u odbočky u školy, auta často jezdí v protisměru i s větší dálkou.
- Existuje velký problém s cyklootočkou. Semafor je příliš velký, měl by být jen malý pro kola. Vzniká tak chaos.

Martin Hochman a Jan Sojka:

- Dnes je to nevyužívaný a zanedbaný prostor, ale situace jim nijak zvlášť nevadí, klidně by nechali tak jak to je.
- „Nepochopitelná“ otočka pro cyklisty je, denně se tam otáčí auta, která situaci nepochopila a vjela do jednosměrky.

3. Jaké zásahy by parčíku mohly prospět?

Filip a Julie Stomeovi:

- Topoly buď je zkrátit na polovinu nebo je dát pryč.
- Cestu u školy před tělocvičnou by rádi uzavřeli pro průjezd autům.
- Vyčlenění prostoru pro zpevněnou plochu (nebude nebezpečí toho, že by to lidi ničili).
- Přírodní herní prvky - například vysázení stromů, na které mohou děti lézt.
- Lavičky nemusí být v řadě, ale třeba naproti nebo do L-ka.
- „Plánování s ohledem na změnu klimatu“ - mlatové cestičky, stín, retenční nádrž, vodní zdroj na zalévání kyttek, pítka pro ptáky.
- Před školou by bylo třeba místo, kde by mohl zastavit autobus, prostor by se mohl vyhradit i na K+R.

Ondřej Rut:

- Fyzicky uspořádat ulici podél Kabinetu tak, aby se tam parkovat nedalo.
- Mezi parkem a silnicí by určitě neměla být dělicí bariéra - lepší je mít ten prostor otevřený a průchozí, aby lidi měli

alespoň důvod parkem projít, pomohlo by to zvýšení přístupnosti, také nový přechod.

- Vytvoření zpevněného placu, který bude sloužit jako multifunkční plocha, kde by bylo pítka, přípojka na vodu, elektřinu, aby se tam mohli pořádat komorní akce.
- Zbavit se reklamních ploch, billboardů.
- Možná nějaký umělý stínící systém na léto, než vyrostou stromy.

Milan Gála:

- Zrušený přechod je akutně potřeba - děti jinak přecházejí přes silnici mimo křižovatku.
- Noční osvětlení
- Hodně zeleně, staré stromy ponechat.
- Průduchy - bylo by dobré vymyslet bezpečnější řešení (děti z nich seskakují, nejsou bezpečné pro hru)
- Zelená bariéra dělicí park a silnici by mohla pomoci odhlučnění.

Jana Caldrová:

- Je nezbytné zahájit jednání s Kolektory Praha. Kolektor bylo třeba upravit, zasadit do prostředí jemněji. Měla by se také technicky vyřešit plocha poklopů

- barvou, popínávkami, nebo by nad nimi mohla být malá střešní zahrada.

- Oddělení parku a silnice by bylo ideální; nějakým způsobem odhlučnit a odprašnit formou živého plotu, zelené bariéry, v rámci redukce prašnosti jsou dobré i keře. Dobré by bylo protažení parčíku až ke škole.
- Neopouštět současnou síť pěších tras - zasloužila by zjednodušení, zcelit, zredukovat.
- Lavičky umístit někam do stínu, teď jsou na výhni.
- Herní prvek, prolézačka, která by přilákala děti.
- Závlaha - pro trávník retenční nádrž, která by mohla svádět vodu ze školy, pokud by byla možnost (bez závlahy to nepůjde). Dále vodní prvek - mlžitko bylo by skvělé.

Jan Hnízdil:

- Oáza i se stromy i lavičkami, nejlépe odstíněnými stromy, pak by ty lavičky byly více využívané.
- Podobně pestrý biotop jako mají ve vnitrobloku školy by mohl pokračovat i do parku. Příjemné by byly levandule.
- Vodní prvek se zásobníkem vody, např. s retenční nádrží.

- Prostor ponechat otevřený, ať je vidět ven a z ulice dovnitř. Nějakým nízkým keřem, živým plotem, by se to ale asi oddělit dalo.
- Kolektory a výduchy by se mohly nějak zamaskovat, florou, nebo barvou, aby splývaly s okolím.
- Herní prvek, např. prlolézačka.
- U silnice před tělocvičnou změnit povrch - něco jiného než asfalt, např. mlatová/pěší cesta nebo alternativně celé zatravnit až ke škole.
- Možná by mohlo přibýt drobné osvětlení.

Martin Hochman a Jan Sojka:

- Obavy z velkých změn, ale ocenili by atraktivnější prostor.
- Vytvoření míst pro posezení.
- Želivského ulici by bylo dobré oddělit od parku terénními úpravami, kvůli bezpečnosti.

4. Jaká jsou vaše očekávání od revitalizace parčíku?

Komu a čemu by měl sloužit?

Jaké podmínky by měl park z vašeho pohledu splňovat?

Filip a Julie Stomeovi:

- Dnes je parčík jenom tranzitní, ale měl by být "místem". Místo, kde máte chuť si sednout a už nikam nejít, kde se dá pobýt i bez peněz, i bez konzumace.
- Místo, kde se budou moci konat občasné farmářské trhy. Mohla by být jedna plocha, která se dá využít multifunkčně - přes týden zpevněná plocha pro děti, přes víkend trhy.

Ondřej Rut:

- Bylo by dobré, kdyby řešeným územím nebyl jenom ten parčík, ale celé prostranství od domu k domu až včetně parkování ulice Jeseniova a k zúženému přechodu před školou.

Milan Gála:

- Místo, kde si lidi budou moci posadit.
- SK nezbytně potřebuje, aby se k němu dostala sanitka (SK má parkovací místa uvnitř areálu) a také doplňování písku. Pokud se uzavře cesta před školou, bude třeba zachovat alespoň průjezd kolem Kabinetu a ujistit se, že tam nebudou parkovat auta.

Jana Caldrová:

- Parčík by měl sloužit dětem, rodičům rodinám s dětmi, pro konání akcí, ne přímo farmářských trhů, ale mohl by tam být třeba foodtruck nebo zmrzlinař na kole.
- Je třeba pamatovat na to, aby se dešťová voda dala znovu využívat. Najít řešení, aby se voda co nejdéle udržela v krajině. Závlaha, vodní prvky by mohly komplikovat budoucí údržbu - je to drahé. Vodní prvek by měl být navržen tak, aby voda byla cyklicky využívána.

Jan Hnízdl:

- Parčík by měl být multifunkčním prostorem, sloužící všem skupinám obyvatel (děti ze ZŠ, pejskaři, děti ze sportovního klubu, rodiče).

Martin Hochman a Jan Sojka:

- Parčík by měl zůstat otevřeným prostorem s aktivním využitím.
- Je pro ně důležité, aby mohla mít restaurace Bernard otevřeno stále stejně dlouhou dobu (14-22:00), zůstala zachována zahrádka i parkovací místa. Důležité je, aby byl podnik nadále dobře viditelný z ulice.

4.4 Veřejné setkání

První veřejné setkání se uskutečnilo 25. června 2019 přímo na místě. Zúčastnilo se jej 24 lidí, především místních obyvatel z nejbližšího okolí, zástupci vlastníků pozemků, projektanti revitalizace a zástupci MČ Praha 3. Setkání mělo formu facilitované procházky v lokalitě metodou Place Game.

Place Game je nástroj pro identifikaci a vyhodnocení různých typů veřejných prostorů. Za účelem zkoumání lokality tento nástroj spojuje a využívá několik pozorovacích metod. Během Place Game účastníci zkoumají dotčený prostor in situ. Jsou rozděleni do skupin po čtyřech nebo pěti a společně diskutují o sérii otázek a hodnotí prostor na základě vybraných kvalitativních kritérií. Pak se malé skupiny setkají ve společné diskusi, aby porovnali odpovědi a podali zprávu o svých zjištěních. Společně rozhodnou o tom, co v prostoru funguje, a ve kterých sférách je nutné zlepšení. Metodu Place Game vyvinula americká nezisková organizace Project for Public Space (PPS).

V úvodu se účastníci představili, pak proběhlo mapování a hodnocení prostoru ve skupinkách. Účastníci měli k dispozici pracovní list, který je provázel jak hodnocením místa, tak identifikací příležitostí. Ve druhé části setkání se skupiny sešly v místní cukrárně ke společné diskusi.

Hodnocení místa

Účastníci hodnotili klíčové aspekty veřejného prostoru na škále: 1 - slabé, 2 - spíše slabé, 3 - spíše dobré, 4 - dobré.

Přístup a propojení: 3,2

Využití a aktivity: 2,3

Komfort a obraz: 2,1

Společenská: 2,1

Celkový průměr hodnocení místa celkem za všechny kategorie je 2,4, což je těsně nad průměrem - blíží se spíše ke kladným hodnotám.

Nejvyšší hodnotu jsme zaznamenali v kategorii „přístup a propojení“, a to 3,2. Tato podkategorie zvedla celkové hodnocení lokality, jelikož ostatní kategorie měly nižší, i když nadprůměrné hodnoty (komfort a obraz 2,1; využití a aktivity 2,3; společenská 2,1).

Nejvyšší hodnoty v jednotlivých podkategoriích byly právě v kategorii „přístup a propojení“. Nejvyšší pozitivní hodnoty dosáhla podkategorie „dostupnost MHD“, kde až 15 z 18 hodnocení mělo nejvyšší hodnotu (4 - dobré) - její průměr byl 3,78. Za ní skončily podkategorie „dostupnost pro pěší“ 3,61 a „viditelnost místa z dálky“ 3,12.

Z dalších podkategorií mělo nejvyšší hodnocení „přítomnosti dětí a seniorů“ (kategorie „společenská“) 2,88, kde 9 ze 16 respondentů zvolilo druhou nejvyšší hodnotu (3) ze škály.

Následuje „mix obchodů / služeb“ z kategorie „využití a aktivity“ s výslednou průměrnou hodnotou 2,82 a „čistota / kvalita údržby“ z kategorie „komfort a obraz“ s hodnotou 2,65.

Nejnižší dílčí hodnotu získaly kategorie „komfort a obraz“ (2,1) a „společenská“ (2,1). Nejnižší hodnota z kategorie- 1,47 - byla udělena „přítomnosti dobrovolných aktivit“, kde 9 z 15 respondentů udělilo nejnižší hodnotu (1). Druhá nejnižší kategorie byla se skóre 1,56 „frekvence společenských událostí / aktivit“ zde 10 z 18 dalo nejnižší a 7 z 18 dalo druhou nejnižší známku. Třetí nejnižší známku z jednotlivých kategorií - 1,65 - byla ohodnocena celková atraktivita. Nejnižší známku zde dalo 7 ze 17 a druhou nejnižší 9 ze 17 respondentů.

Identifikace příležitostí

Silné stránky / pozitiva

- Dopravní dostupnost (MHD) je skvělá, pěší o něco horší
- Umístění blízko k centru
- Služby
- Volná hra dětí, prostor pro fantazii, lezení po stromech

Aktivity / program pro zlepšení

- Mimoškolní (neorganizované) aktivity dětí
- Půjčovna sportovního a herního „náčiní“ (spolupráce se školou?)
- Šachy
- Farmářské trhy

Fyzické změny / intervence

- Odhlučnění ulice
- Zpomalení, zklidnění dopravy
- Přejezd přes Želivského ulici
- Pobytové / panoramatické schody
- Posezení, mobilář, piknikový stůl
- Prolézačky, hry (basketbal, lezecká stěna)
- Bezpečnost - osvětlení, kontakt s městskou policií a omezení dopravy (chodníky v okolí sportovního klubu, restaurace Kabinet a školy)
- Společná multifunkční plocha (mlatová) pro setkávání, hru i prodej formou trhů (malé tržiště)
- Zrušení cyklostezky

Rychlé a nenáročné změny

- Zasadit více stromů
- Podpora posezení - možnost zahrádky pro místní podniky, restaurace,
- Mobilní židle od IPR
- Ošetření stromů
- Místa pro posezení více lidí najednou

- Zlepšit osvětlení, osvětlení laviček
- Oddělení části parčíku pro psy, nebo omezení volného pohybu psů a navigovat pejskaře na Parukářku
- Maskování betonových prvků, jejich využití na sezení / hru
- Spolupráce s městskou policií - více strážníků
- Zvýšení kvality údržby
- Zákaz průjezdu kolem školy

Dlouhodobé a náročnější změny

- Hry blíže u školy, u cesty stromy a keře
- Odhlučnění, bariéra od silnice

- Zneprůjezdnění cest u školy
- Nová komunikace
- Nový mobiliář, sadové úpravy, dendrologická revitalizace
- Fontána / vodní prvek
- Pítko pro lidi i ptáky
- Intervence reagující na změnu klimatu:
 - změny povrchů - místo asfaltu propustný povrch, mlatové cestičky
 - zeleň, stromy, stín, pergola
 - zadržování vody
 - vodní prvky, vodní hrací prvek
 - využití střechy školy, školní studny

Místní hráči a uživatelské skupiny

- Dominantní skupina jsou děti, následováni rodiči a seniory, bezdomovci, místní podnikatelé a komunita sousedů
- Samospráva a škola jsou vnímány jako největší hráči v procesu změny, následováni vlastníky pozemků, podniky, sportovním klubem.
- Proces pro dobrý prostor: participace při projekci, realizaci, údržbě

5. Další kroky v participaci

Na aktivity uskutečněné na jaře a v létě 2019 je potřeba navázat v další etapě přípravy projektu a ověřit správnost interpretace podnětů veřejnosti v návrhu revitalizace prostoru.

Doporučuje se proto následující postup:

- 1 Zveřejnění zprávy s výsledky plánování:** Informování místních obyvatel skrze média, web a sociální sítě.
- 2 Vznik návrhu projektu:** Tato zpráva z participace poslouží jako podklad pro práci projektantů.
- 3 Setkání se žáky ZŠ Jeseniova nad návrhem:** Připomínky k návrhu (nejen) od žáků zapojených do první fáze.
- 4 Setkání se skupinou stakeholderů nad návrhem:** Připomínky k návrhu projektu od zástupců vlastníků, dotčených institucí a místních zájemníků. Zapracování připomínek do návrhu.
- 5 Zveřejnění návrhu projektu:** Seznámení místních obyvatel s návrhem projektu.
- 6 Příprava a pozvání na veřejné setkání:** Informování všech dotčených aktérů o termínu veřejného setkání.
- 7 Prezentace návrhu projektu (veřejný workshop):** Získání zpětné vazby k návrhu projektu od široké místní veřejnosti, ověření navrhovaných řešení a opatření.
- 8 Zapracování připomínek do projektu:** Úpravy návrhu na základě podnětů z druhé fáze.
- 9 Prezentace finální podoby projektu.** Seznámení široké veřejnosti o způsobu zapracování připomínek.

Poděkování

Srdečně děkuji všem místním obyvatelům a obyvatelkám, kteří investovali svou energii a čas a přispěli nápady na setkáních nebo vyplnili dotazník. Děkuji také žiakovi a žiačkám ZŠ Jeseniova za velmi trefné postřehy a nápady pro zlepšení místa. Všechny Vaše zkušenosti a znalosti místa napomohou k formování budoucí podoby parčíku, aby se stal přívětivějším místem.

Zástupcem místních organizací a institucí, vlastníkem, provozovatelem místních podniků a zástupcem samosprávy a úřadů patří vdaka za jejich aktivní účast na všech setkáních a jednáních - vedení a pedagogovi ZŠ Jeseniova navíc za to, že umožnili žiakovi a žiačkám zapojit se do participativního plánování a poskytli prostory pro setkání. Cukrárně Smis děkuji za poskytnutí prostoru pro diskusi.

Za výbornou spolupráci a produkční zabezpečení aktivit participace děkuji pracovníkovi Městské části Praha 3 - předovšetkým Matějovi M. Žaloudkovi, Michaele Luňáčkové a Pavlovi Trojanovi, díky kterým iniciativa se participativní plánování stává součástí praxe udržitelného rozvoje města už i v této městské části. Těm projektantům land05 děkuji za aktivní účast na všech setkáních, účinnost a ochotu naslouchat uživatelům a uživatelkám prostoru.

Děkuji také externímu spolupracovníkovi - Kristýně Starej za metodickou přípravu a vedení participace žiaků a zpracování jejich podnětů, Jánovi Urbanovi za pomoc s facilitací workshopů s dětmi a veřejného setkání. Za výpomoc s vyhodnocením dotazníku děkuji Eve Ešnerové, Kataríně Kockové a Zuzaně Žůžiové-Čupkové. Eve Ešnerové také díky za realizaci a vyhodnocení individuálních rozhovorů a Lucii Ďurčové za pomoc při prepise dotazníků.

Dominika Belanská

